

Uitgave der Naamloze Vennootschap
DAGBLAD „DE LOCOMOTIEF“.

Hoofdredacteur:
J. E. STOKVIS.

Redacteur in Nederland:
Mr. P. BROOSHOOF.

HET ABONNEMENT KOST PER KWARTAAL:
NED.-IND., met uitzondering van SEMARANG 1 7.50
TE SEMARANG „ 6.—
IN HET BUITENLAND „ 12.50
Abonnement-moet bij aanvang van den termijn betaald worden.

Het Hoofdagbureau voor Nederland is gevestigd bij de
firma J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

Red. Telefoon

Bureau No. 88, Huis No. 108

EERSTE BLAD.

Adm. Telefoon

No. 269.

ADVERTENTIE-TARIEF.

Van 1 tot 20 woorden, over de breedte van één kolom
f 2.50 één of twee malen geplaatst, met een tusschen-ruimte
van hoogstens 8 dagen, elke 10 woorden méér f 1.—, elke
volgende plaatsing de helft meer. Bij plaatsing over de
breedte van 2 kolom wordt het dubbele gevorderd en zoo
verder.

Familie-berichten f 5.— één of twee malen geplaatst.
Voor elke plaatsing méér f 2.50 per plaatsing.

Groote letters worden naar plaatsruimte gebelgd.
Reclame-berichten, geplaatst op de telegrammenpagina
f 0.30 per regel.

Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling
worden voldaan. Aanbieding van advertentiën geschiedt
liefst vóór 1 uur.

BIJ ABONNEMENT RUIM RABAT.

INHOUD:

EERSTE BLAD:

MARKTOVERZICHT SEMARANG,
BUITENLANDSCH OVERZICHT,
BERLIJNSCHE BRIEVEN,
NEDERLANDSCH NIEUWS,
NED.-INDIË,
PER TELEGRAAF EN TELEFOON.

TWEDE BLAD:

NED.-INDIË,
PER TELEGRAAF EN TELEFOON,
Scheepsberichten,
FRUITLINTON (DE PAARLEN HALSKET-
TING).

DERDE BLAD:

MADAME TOSELLI,
WEST-INDIË,
BUITENLANDSCH NIEUWS,
GOUVERNEMENTSDIENST,
EEN VLUCHTIGE KENNISMAKING (2e
BLADZ.),
OPWEKKERTJES (4e BLADZ.).

VIJFDE BLAD:

HET GETEISTERDE ZEELAND,
DE OORLOG TUSSEN ITALIË EN TURKIJE.

Marktoverzicht Semarang.

Suiker. De noteeringen te Londen voor
oude zoowel als voor nieuwe bietsuiker
waren gedurende de week onder ver-
slag aan heftige schommelingen onder-
hevig, vooral het begin der week gaf
iederden dag groote beooringen te zien en
het kwam voor dat men op een dag
eerst het telegrafisch bericht kreeg dat
de markt meer dan een halve shilling
was achteruitgegaan, terwijl later op den
dag een nieuw telegram kwam vertel-
len, dat de markt zich niet alleen had
kunnen herstellen, maar de prijs zelfs
een kleinigheid verbeterd was. Gedu-
rende de laatste drie dagen evenwel
bleef de markt in dezelfde positie en
kwam er geen verandering in de pri-
zen. Nieuwe biet blijft steeds een penny
of zoo hooger genoteerd dan oude.

Willett en Gray seinden in het begin
der week hunne nieuwe taxatie van
den te verwachten Cuba-oogst de wereld
rond, de oogst wordt thans door hen
geschat op een miljoen achthonderd-
duizend tons, dat is dus twee honderd-
duizend tons minder dan de laatste opge-
geven estimatie. Toch blijft men al-
leen verwachten, dat er nog wat meer
van dit nog steeds zeer groot getal zal
afgaan, en de houding van de Ameri-
kaansche beurzen wijst dit vermoeden
wel. Telken jare ziet men omstreeks
dezen tijd, dat de taxaties voor den
Cuba-oogst overdreven groot worden op-
gegeven en de markt tegelijkertijd wordt
gedrukt, om zodoende in de gelegen-
heid te zijn een vreemde en Cuba-suiker
beneden de markt tot zich te trekken;
thans evenwel blijft de stemming ook
in Amerika zoo stijf en wil men zulke
moeie prijzen betalen, dat het vermo-
den voor de hand ligt dat men daar-
ginds zelf van een hoogstens middelm-
matige opbrengst der Cubaansche rietvel-
den overtuigd is.

Het is niet te verwonderen, dat onze
firma's bij een zoo ongeregelde markt-
toestand zich van het koopen van '12-
suiker onthielden en prefereren te
wachten tot er wat meer teekening in
de markt komt, toch zou er wanneer
de banken de limites wat verlaagden
vel weer wat geboden worden; al is
er al heel wat verkocht, toch zijn er
nog verscheiden grotere firma's, welke
bij lange niet het aantal pikols gekocht
hebben, wat zij gewend zijn op levering
te nemen. Ook zijn er nog genoeg koop-
lustigen onder de Chineesche specu-
lantien.

Het was dus alleen dit-jarige suiker
waarin wat te doen was en hoewel meer
dan een groote firma in de koopende
lijn was, ging er toch betrekkelijk we-
nig om. Onze Chineezers hebben niet
zoo heel veel meer en zij zijn niet
wat ze nog te ontvangen hebben bij
den tegenwoordigen gang van zaken
erg wijs. De prijzen welke besteed wer-
den liepen voor kanaalsortiment van
f 11½ tot f 11¼, voor superieure hoofd-
suiker van f 11½ tot f 11¼. Uit eerste
hand werden extra-restanten van
Kedaton Pleret en Gesiekam hoofdsuiker
16 en hooger voor f 11¼ geplaatst.

Britsch-Indië houdt zich nog steeds
merkwaardig stil en, hoewel de voor-
raden door de consumptie en het her-
verkoopen naar Europa zeer klein moe-
ten zijn geworden, ziet men deze havens
nog steeds niet als koopsters optreden.
Toch is er voor deze bestemming slechts
aan Java-suikers te denken en blijft men
hier hopen spoedig wat aan dezen con-
sument te slijten. Er zal natuurlijk veel
van afhangen hoe de rijsttoestand dan daar
uitvalt met het oog op koopen uit den
volgenden oogst. Men kan aannemen,
dat bij een overvloedigen rijsttoestand een
hink quantum Java-suiker uit den '12-
oogst daarheen verkocht zal worden,

hetgeen niet anders dan ten goede kan
komen aan de te maken prijzen, terwijl
mocht een slechte rijsttoestand de kom-
mervolle toestanden, welke dan daar
nog steeds heerschen, komen verergeren
we aan Britsch-Indië een even arm en
klein kooper zullen hebben als dit tot-
nog toe met onze dit-jarige suikers
het geval is geweest.

Ook de opstand in China laat niet
na een ongunstigen invloed te oefenen
en het zijn vooral zwarte suikers,
welke koerang lakoe worden. Ook stroop-
suiker is sterk in waarde gedaald en van
beide soorten wordt door de Chineesche
houders thans gaarne afstand gedaan.
Bovendien is de handel in dergelijke
suikers beperkt tot een enkele firma,
welke natuurlijk niet nalaten zal de
prijzen te drukken wanneer ze er de
kans toe ziet.

Aan de per laatste mail ontvangen
bladen omtrenten we, dat in het laatste
van September de prijzen zich stevig
hielden en zich zelfs verbeterden bij
een meer dan voldoende consumptie en
een sterke vraag van Amerikaansche
zijde tegen hoge prijzen.

Wel liet af en toe de markt zich influen-
ceeren door betere weerberichten en
kwam er een tijdelijke verslapping op
het bericht dat Rusland aangevraagd
had een grooter quantum te mogen uit-
voeren dan de hem door de Brusselsche
conventie toegestane drie honderd-
duizend tons. Er valt natuurlijk nog niets
van te zeggen wanneer dan wel of in-
derdaad aan dit verzoek zal worden ge-
hoord gegeven.

F. O. Licht constateert dat het weder
in het laatste van September over
het algemeen niet gunstig was voor het
gewas en de oogstvooruitzichten we-
nig verbeterd zijn, alleen in enkele
streken van Zuid- en Oost-Duitsch-
land is het wortelgewicht iets toe-
genomen, terwijl daarentegen het suik-
ergehalte een kleine vermindering
aantoonde. In het algemeen is de grond
ook nog te droog voor het rooien, waar-
door bij het afbreken van de punten
der wortels een vrij groot gewichtsver-
lies ontstaat kan, zoodat men naar
langdurige regens blijft uitzien om den
grond wat losser te maken.

Koffie. De prijzen der verschillende soor-
ten onzer plaatselijke markt blijven aan
het stijgen en de noteeringen welke uit
Europa worden ontvangen wijtten een
verhooging van de hier betaalde prijzen
volkomen. Zoowel Liberia als Robusta
hebben een flinken sprong naar boven
gemaakt en onze koffie-Chineezers ma-
ken prachtige winsten.

Voor Liberia eerste soort betaalde
men tot achtentwintig gulden, terwijl
Robusta zich bij horten en stooten tot
een prijs van vijftig gulden wist op te
werken. Volgens geruchten wilde Soe-
rabaja voor deze soort zelfs nog een
halven gulden hooger aanleggen.

Het is te begrijpen, dat de consumptie
deze enorme prijzen bijna niet kan be-
talen en de koopen hebben dan ook
bijna zonder uitzondering plaats voor
rekening van exporteurs. Wel heeft de
gouvernementsveiling een kalmeeren-
den invloed op de markt gehad zoodat
het de laatste dagen der week bepaald
stilletjes was in het artikel.

Volgens de Ind. Mercurius is de stem-
ming in patria voor onze koloniale koffi-
e zeer vast te noemen en hoewel goed
ordinaar onveranderd op 47 cents geno-
teerd blijft, omdat er in deze soort be-
trekkelijk weinig omgaat, is de vraag
voor Liberia en Robusta zeer levendig,
zoodat bij toenemenden kooplust telkens
hogere prijzen betaald worden. Santos
wordt ook voortdurend vaster, voorna-
melijk naar aanleiding der ongunstige
oogstberichten uit Brazilië.

Afdoeningen. Tot afdoening kwamen
in de laatste week uit eerste hand 832
bn. Java, 373 bn. Makassar, 192 bn. en
43 kn. Sumatra en 302 bn. diversen.

Van den particulieren 1911 Java-oogst
kwamen van 1 Mei—16 September in
ons land aan de markt:

te Amst. 14.243 bn. Java en 4.607 bn. Liberia,
te Rott. 11.404 „ „ 689 „ „

Te zamen 25.647 bn. Java, en 5.296 bn. Liberia.

Gedurende denzelfden tijd kwamen
te Amsterdam tot afdoening 421 bn. W.
I. B. van den 1911 oogst.

Coprah. De week zette zeer flauw
in en bijna zonder zaken, hetgeen spoed-
ig veranderde toen Europa betere no-
teeringen uitsende. Toen kwam er
wat meer schot in en werden nogal wat
wat f.o.b.-contracten afgesloten, voorna-
melijk voor November-December-af-
scheep. De prijzen welke men hiervoor
kon bedingen waren in het midden der
week f 18½, a f 18¼, terwijl een
kleinigheid er voor f 18½ uitging.

De laatste dagen der week was het
evenwel leelijk aan het kelderen met
het artikel op minder gunstige berichten
uit Europa en waren er voor spoedigen
afscheep koopers aan de markt tot niet
hooger dan f 17½, waartoe zoover wij
weten geen zaken tot stand kwamen.

Januari-Maart-afscheep deed gewoon-
lijk een halven gulden minder dan No-
vember-December maar op deze termi-
nen was er niet heel veel te doen.

Kapok. De flauwere stemming, welke

voor dit artikel reeds eenigen tijd be-
staat, bleef ook de week onder verslag
aanhouden. Toch is het aanbod niet zoo
bijzonder groot en wordt deze stemming
meer gevormd door de afwezigheid van
koopers, d. w. z. men wil wel koopen,
maar alleen tot prijzen welke de Euro-
peesche pariteit meer nabij komen en
dat is nogal wat lager dan de vraag-
prijs thans is. Dit jaar is er in tegen-
stelling met bijv. verleden jaar betrek-
kelijk weinig plaatselijk gespeculeerd
in dit artikel, wel is er een klein-
heid tegen hoge prijzen in den wind
verkocht, maar over het algemeen
is men zeer voorzichtig geweest.

De oogst komt flink af en het weder
is gunstig te noemen, een meer dan
middelmate oogst komt zeker van de
boomen, hoewel het blijft te bezien staan
of de oogst zoo overvloedig zal zijn als
men eerst wel geliefde te beweren.

Er zou thans te plaatsen zijn voor
f 39½ voor spoedigen afscheep en voor
Januari is de kooplust aanzienlijk flau-
wer.

Rijst. Er was gedurende de week on-
der verslag betrekkelijk weinig in dit
artikel te doen. De verhoudingen zijn
dan ook wel eigenaardig te noemen,
voor oude rijst zijn de noteeringen, wel-
ke Rangoon ons opgeeft zoo hoog, dat
men met geen mogelijkheid voor de Ja-
va-markt meer koopen kan. De vraag
naar rijst voor het binnenland is inder-
daad toegenomen en men neemt vrij
grote hoeveelheden op, maar de pri-
zen welke betaald worden zijn er niet
beter op geworden. Onze handelaren
verkoopen hun sioka thans voor onge-
veer zeven gulden per pikol aan den
detail-handel en voor een stijging der
prijzen schijnt in de naaste toekomst
geen reden te zijn. Het enige wat daar-
door onze Chineezers, die in rijst doen,
op het oogenblik uitvoeren is het afwik-
kelen van reeds eerder aangekane con-
tracten en het wegwerken van hun ba-
rang naar het binnenland. Op de tegen-
woordig aangevoerd wordende rijst
wordt bijna zonder uitzondering verlo-
ren en door sommigen flink ook. Van
nieuwe zaken entameeren komt onder
de gegeven omstandigheden niet veel.

Wel werd er nog al een en ander
afgesloten voor Januari-afscheep en wel
tot prijzen van f 6.30 en f 6.35 c. i. f. net-
shippedweight. De Januari-noteeringen
in Rangoon zijn iets vaster geworden en
draalen thans om de f 6.50 heen; we
hebben hier dus of met blancoverkoop-
pen of met herverkoopen te doen. Vol-
gens berichten belooft de oogst over-
vloedig te worden en denken velen, dat
een nadere daling der prijzen niet
kan uitblijven, met zekerheid is hier-
van evenwel nog niets te zeggen.

Mullezels voor omnibussen te Berlijn.

Binnen weinige dagen zal er in de stra-
ten van Berlijn weer iets nieuws te zien
zijn: mullezels voor de omnibussen. De uit
Argentinië naar Hamburg overgebrachte
beesten zijn daar door den directeur van
den „Allgemeinen Berliner Omnibus-Akti-
engesellschaft“ gemonteerd en hij heeft er
een dozijn van de beste uitgezocht; de
overige — er zijn er in het geheel 30 aan-
gevoerd — waren te klein.

Het gekochte twaalfstal is naar Berlijn
overgebracht en zal dezer dagen aan het
werk gezet worden. De in Amerika verkre-
gen resultaten met mullezels als trekkieren,
moeten bijzonder gunstig zijn; de beesten
zijn in onderhoud aanmerkelijk goedkoo-
per dan paarden en minder gauw moe.
Bovendien kan een mullezel zijn werk een
vijf en twintig jaar volhouden, en is hun
loop regelmatig en snel. Haver eten zij bij-
na niet, wel hooi en kieskeurig zijn zij
allermint; alles wat paarden laten staan,
vinden mullezels nog goed genoeg. Ten
slotte wordt nog vermeld — de lijst der goe-
de hoedanigheden van mullezels is lang —
dat de dieren een groot weerstandsvermo-
gen bezitten; op hen heeft het klimaat
geen invloed, van ziekten weten zij niet.

Zoo heeft nu de directeur van de Omni-
bus-onderneming uitgerokend, dat het werk
van 10 paarden door 8 mullezels gedaan
kan worden. Een groote besparing dus.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 3 October.

De oorlog tusschen Italië en Tur-
kije is uitgebroken. De Italiaansche
struikroover heeft op klaarlichten dag
den Turk het pistool op de borst gezet.
Tegen alle opvattingen van het oorlogs-
recht in heeft Italië binnen 24 uren een
antwoord gevraagd op een ultimatum
dat gebaseerd heette te zijn op grieven
welke Italië tegen Turkije koesterde,
ofschoon die grieven nimmer langs be-
hoorlijken diplomatieken weg waren
besproken. Het antwoord van Turkije
luidde zeer verzoeningsgezind, zelfs in-
schikkelijk, en kon zeer zeker als
grondslag worden aanvaard voor onder-
handelingen over de positie van den
Italiaanschen handel in Tripoli. Des-
ondanks verklaarde Italië het antwoord
onaanvaardbaar en ging het, zonder meer,
aanstonds tot oorlogsdaden over. De
plotselinge verschijning van Italiaansche
oorlogsschepen voor Preveza, een plaatsje
op de kust van Albanië, vlak bij

de Turksch-Grieksche grens, is een
brutale schending van het oorlogs-
recht geweest dan de overval van
Port-Arthur door de Japanners. Alge-
meen wordt het optreden van Italië
in Europa afgekeurd. Doch er is geen
enkele mogendheid die tusschenbeide
treedt. Men laat den struikroover on-
gemoed. 't Wordt derhalve tijd om de
geheele santakraam van het oorlogs-
recht als van nul en geener waarde
naar de prullenmand te verwijzen.
Verdragen, beloften, overeengekomen
regelen hebben tusschen de beschaafde
natiën van Europa geene waarde meer;
bij de eerste de beste gelegenheid wor-
den zij brutaal genegeerd en geschon-
den.

Er bestaat nota-bene een internati-
onale overeenkomst volgens welke, in
geval er een conflict mocht uitbreken
tusschen twee Europeesche staten, alle
overige mogendheden gezamenlijk hun-
ne bemiddeling zouden aanbieden.

Maar men laat Italië tegenover Tur-
kije, dat men eerst zoo prees toen het
den ernstigen wil aan den dag legde
om zich te verjongen, eenvoudig zijn
gang gaan.

Deze negatie en schending van alle
mogelijke internationale overeenkom-
sten, terwijl men tegelijkertijd een vre-
despalis sticht en overal den mond
vol heeft van arbitrage, is een teeken
van Europeesche degeneratie. Geen
enkel afspraak heeft eenige waarde
meer. De brutaalste ontrouw wekt slechts
een oogenblik een schijnheilige
verontwaardiging. Gansch Europa staat
op losse schroeven, voor de kleinere
staten, als Nederland, België, Denemar-
ke, is bijvoorbeeld, de Noordzee-entente
waardeloos. Hunne toekomst hangt nog
maar alleen af van het brute geweld
dat de groote mogendheden te avond of
te morgen tegen elkander zullen plegen.

Wij beleven een raadselachtigen tijd.
Men mag aannemen dat de protesten tegen
de bewijzen van internationale ontrouw
en brut geweld door verreweg het me-
rderendeel der in Europa levende menschen
worden onderschreven. De pers getuigt
daarvan. Desniettemin ziet men de Euro-
peesche naties zich voortdurend aan
vrijwillige en geweldpleging jegens elkan-
der schuldig maken. Een der oorzaken
van dit schandelijk verschijnsel is onge-
twijfeld hierin te zoeken dat de overal
veldwinnende democratie nog geen vat
heeft kunnen krijgen op de interationale
Staatkunde. Op dat gebied leven en
bloeien nog de zuiver-achtien-eeuwsche
tradities; daar heerscht niet het recht
maar de macht.

De natien staan buiten de diplomatie,
welke laatste de eersten plotseling voor
„faits accomplis“ stelt, als geen herstel
meer mogelijk is en alleen nog de harts-
tocht zich kan doen gelden. Maar toch:
de oorzaken van de enorme tegenstrij-
digheid tusschen de uitingen der ont-
wikkelde individuen en de handelingen
der naties schijnen dieper te moeten
worden gezocht. Wij weten reeds, uit
de geschriften van Fransche en Itali-
aansche sociologen, welk groot onder-
scheid er is tusschen de psychologie
van het individu en die eener volks-
menigte. Wie zal ons de geheimen der
psychologie van de natie onthullen,
waardoor het raadsel der hier bedoelde
tegenstrijdigheden zal worden verklaard?

De beschaafde natien van onzen tijd
hebben alle ridderslijkheid jegens elkan-
der afgelegd. In de middeleeuwen hield
men vast aan het gebruik dat herauten
tevooren het volk dat men bestrijden
ging van den naderenden krijg onder-
richten. Nog in 1636 kwam een Fransch
heraut op de groote markt te Brussel
plechtiglijk den oorlog aan de Spanjaar-
den verklaren. Met deze hoffelijkheid
heeft men finaal gebroken. De bekende
Russische Staatsraad Von Martens, in
zijn werk over de practijk van den
oorlog erop wijzende dat sedert het ver-
drag naar Parijs van 1763 zelfs de oor-
logsverklaring op papier niet meer
voorkomt, zocht daarvoor een motief in
de geheel veranderde omstandigheden.
In de middeleeuwen met hunne zeer
gebreklijke communicatie middelen kon
de oorlogsverklaring dienen om te voor-
komen dat de volkeren onverhoeds wer-
den overvallen. In dien tijd eischte dan
ook Hugo de Groot de oorlogsdeclaratie
als een recht voor alle beschaafde vol-
keren op. Maar in onzen tijd, zegt Von
Martens, is het motief niet meer geldend.

De organen der openbaarheid stellen
thans, evenals de talrijke relatien van
verschillenden aard, de geheele wereld
onmiddellijk met het geringste verschil
tusschen twee mogendheden in kennis.
Ieder weet dus tijdig wat hem te wacht-
ten Staat. De practijk dezer dagen toont
echter de onhoudbaarheid van de stel-
ling aan. Men kan wel in 't algemeen
zeggen dat Turkije uit de Marokkaan-
sche crisis voor zichzelf de conclusie
had kunnen trekken dat Italië belust zou
worden op Tripoli, en dat er dus als spoedig
poorparijs zouden worden geopend over
allerlei concessies welke de Italiaansche
regering van de Turksche zou eischen.
Maar men kan niet beweren dat een
„behoorlijke“ — als men in deze materie
dit woord gebruiken mag — aankondiging
van den oorlog in dit geval overbodig

was daar de oorlog sindslang onvermij-
delijk was gebleken. Integendeel, het
plotseling van het in verzoenenden toon
gestelde antwoord, de verschijning van
Italiaansche oorlogsschepen te Preveza
en te Tripoli nog vóór of onmiddellijk
nadat de oorlog was verklaard: dit alles
wijst erop dat Italië Turkije heeft willen
overrompelen. En de beschaafde mo-
gendheden laten dit toe! Dezer dagen
hielden zestig leden der Turksche Ka-
mer te Constantinopel een bijeenkomst
over den oorlog en vaardigden daarna
een deputatie van 5 personen naar den
sultan af. Sultan Mohamed zeide tot
deze deputatie: „Ik lees veel geschie-
denis, maar ik heb nog nergens een
erger rechtschennis ontdekt dan waar-
aan thans Italië zich heeft schuldig ge-
maakt.“ De sultan heeft tot twee malen
toe de mogendheden verzocht, bemide-
lend op te treden ten einde bloedvergie-
ten te voorkomen. Tevergeefs! Engeland,
Turkije willende kwetsen omdat het de
vriendschap van Duitschland had aan-
vaard, antwoordde, dat het te laat was
geworden voor bemiddeling. Keizer
Wilhelm trachtte tot twee malen toe
Italië te doen bewerken, doch ving bot.
En om er een draai aan te geven ant-
woordde hij dat een verder aandringen
bij Italië gevaarlijk zou kunnen worden
voor het voortbestaan van den Driebond,
waarbij toch ook Turkije zooveel belang
had! Kortom, men laat den Italiaanschen
roover kalm zijn gang gaan en Turkije
ziet zich van allen verlaten.

Hoe de oorlog ook moge afloopen, de
ervaring door de Jong-Turken in deze
dagen opgedaan zal een diepen indruk
bij hen achterlaten. Toen Frans Josef
Bosnië en Herzegowina stal, sprong
niemand voor de Jong-Turken in de
bres. Sinds jaar en dag laten de mo-
gendheden de Kretenser kwestie blauw-
blauw en bepalen zich bij platonische
verklaringen als de Kretensers openlijk
handelden alsof hun land geen deel van
Turkije uitmaakte, doch reeds met Grie-
kenland was bijeen gevoegd. Nu Italië
Tripoli steelt dezelfde onthouding van
den geringsten, ware 't slechts moreelen,
steun. Welke opinie moet het herleven
de Mohamedanisme zich van de Chris-
tenenkeren gaan vormen? Verbreking
van beloften, kwade trouw, brutale
roof en ruw geweld, ziedaar wat de
Jong-Turken waarnemen bij hen die hen
eerst vleiden en, om den wille van han-
del, scheepvaart en industrie, naar hun-
ne vriendschap dongen. 't Kan niet
anders of de Muzelman zal zijn ouden
haat en zijn verachting voor het Chris-
tenvolk voelen herleven. Ook Japan
weet mede te spreken van kwade trouw
der Europeanen, waar het zonder eenige
waarschuwing plotseling door Engeland
werd losgelaten.

En Perzië heeft Rusland zijn eed zien
breken zonder dat Engeland, dat mede-
ansprakelijk was voor die eedbreuk
zich erom bekomde. Men kan zich
voorstellen welk een naam de Christen-
natien van Europa bezig zijn zich in het
naburige en het Verre Oosten te ma-
ken!

Voor Nederland is de stemming wel-
ke inzonderheid onder de Mohame-
daansche volkeren omtrent de Europea-
nen en de Christenen ontstaat van het
grootste belang. Nederland stelt onder
zijn onderdanen meer dan 30 miljoen
Mohamedanen, en onder dezen is het
verhoogde religieuze leven, dat een der
belangwekkendste kenmerken is geweest
van den drang naar staatkundige her-
vormingen in Turkije, wel degelijk
merkbaar. Men weet welke nauwe ban-
den ieder geloovige aan den kalief te
Constantinopel binden. De kalief is
voor den Mohamedaan méér dan de
pauz voor den Katholiek. Als de ver-
tegenwoordiger van den profeet op aarde
den heiligen oorlog uitroept is elk Mo-
hamedaan verplicht, op zijn wijze dien
oorlog mede te voeren. Zoover zijn wij nog
lang niet en alles wijst er zelfs op dat
de Porte den oorlog zooveel mogelijk zal
vermijden of beperken.

De berichten omtrent de oorlogsfeiten
bevatten slechts een massa tegenstrij-
digheden. „De Italianen zijn niet te
Preveza geland“. „Er zijn Italiaansche
schepen in den grond geboord“. „Er zijn
geen Italiaansche schepen in den
grond geboord“. „De Italianen hebben
troepen ontscheept te Tripoli“. „De
Italianen hebben nog geen troepen op
de Afrikaansche kust ontscheept“. Enz.
Enz. Als dit overzicht over de oogen
van de lezers van *De Locomotief* komt is
in dezen chaos van elkaander wederpre-
kende mededeelingen natuurlijk al door
Reuter eenige orde gebracht. Maar, ter-
wijl wij dit schrijven zijn de vervloei-
dige toestroomende berichten van dien aard,
dat men er geen touw aan vast kan knoo-
pen en dat de redacteurs der dagbladen
met de handen in 't haar zitten. Wij
vestigen slechts de aandacht op de te-
genstrijdigheid der berichten als ver-
schijnsel. Weliswaar werkt de scherpe
Italiaansche censuur belemmerend. De
telegraafkabel Tripoli-Malta functione-
ert niet en de opperbevelhebber der
Italiaansche Tripoli-expeditie heeft ge-
weigerd, oorlogsreporters in de gelede-
ren toe te laten. (In Indië hebben wij
ook zooiets gehad). Maar niettemin is 't

verwonderlijk, dat de mededeelingen
omtrent het na het uitbreken van
den oorlog voorgevallene zoo sterk
uiteenloopen. 't Een zoowel als 't
ander moet dan toch oorspronkelijk als
waar zijn verteld. Of is 't mogelijk
dat een verhaal, van den een op den
ander overgedragen, ten slotte het te-
genovergestelde wordt van wat het oor-
spronkelijk behelsde? In den ouden
tijd werden de oorlogsberichten nooit
anders dan mondeling door hardloopers
die ze van elkander overnamen over-
gebracht; uit de historie is niet be-
kend dat die berichten herhaaldelijk
geheel averechts overkwamen. In
onzen tijd schijnt het mondeling nauw-
keurig overbrengen van belangrijke me-
dedeelingen over een grooten afstand
onmogelijk te zijn. De ouden behielden,
als zij een dusdanige opdracht hadden
te vervullen, een koel hoofd, ook tegen-
over de vreeselijkste gebeurtenissen; in
onzen tijd van overspannen en ontaarde
zenuwen schijnen wij tot het correct
overbrengen van een boodschap niet
meer in staat. Dit kan men trouwens in
het dagelijksch leven herhaaldelijk
waarnemen! Het gevolg is dat de cou-
ranten in deze eerste dagen van den
Turksch-Italiaanschen oorlog vol nons-
sens staan en voor zoo veel deze aange-
legenheid betreft, een bespotting van
zichzelven zijn.

Het bericht dat de Italiaansche vloot
zich te Preveza, op de Albanesche kust,
had vertoond en daar troepen had on-
tscheept wekte onrust en ontstemming
in geheel Europa. Italië toch had vóór
het uitbreken van den oorlog plechtig
beloofd dat het in geen geval het conflict
met Turkije op Europeesch gebied zou
overbrengen, zulks met 't oog op het
gevaar van hernieuwing van opstand in
den Balkan met de onberekenbare ge-
volgen van dien. Die belofte was alzoo
door Italië reeds op den eersten dag
geschonden. Dit behoeft op zichzelf in
dezen tijd niet zooveel opzien te baren; wij
lezen immers in den tijd van eedbreuk
en belofschennis door Europeesche
natiën. Maar het feit zelf ontstreeft.
Reeds vroeger, toen Garibaldi dreigde
met tienduizend roodhemden naar de
Oostkust der Adriatische Zee te zullen
oversteken om de Albaneezen tegen de
Turken te helpen, verklaarde Oostenrijk
nimmer een landing van Italiaansche
troepen op de Albanesche kust te zullen
gedoogen. Oostenrijk namelijk beschouwt
de Oostkust der Adriatische zee als zijn
toekomstig bezit en heeft reeds sindslang
een houding aangenomen alsof het daar
iets te zeggen heeft. Zoodra bekend werd
dat de Italianen met hunne vloot Pre-
veza bombardeerden ontstond er te
Weenen rumor in casa. Volgens de
correspondent te Weenen van de *Vos-
sische Zeitung* werden het ontploopen van
de Italiaansche oorlogsvlag aan de Al-
banesche kust en het bombastische
bericht van den hertog der Abruzzzen
(den Italiaanschen vlootcommandant in
de Adria) over de zee, door moderne
Italiaansche pantserschepen behaald op
verouderde Turksche kanonneerboten,
streng veroordeeld. „Mocht de Italiaan-
sche oorlogsvloot“ — aldus de pers te
Weenen — „voortgaan met langs de
Albanesche kust goedkoopse lauweren
te zoeken, dan zal de Oostenrijksche
vloot in Pola bevel krijgen om even-
eens de Oostenrijksche oorlogsvlag te
ontploopen voor Durazzo, Preveza en
Valona. De *Montags-revue*, een blad
dat in verbinding staat met den Oos-
tenrijkschen minister van buitenlandse
zaken, leest Italië duchtig de les, zeg-
gende: „Zelfs politici van beroep zullen,
niettegenstaande de discipline waar-
aan zij gewoon zijn zich te onderwerpen,
nauwelijks hunne kalmte kunnen bewa-
ren, wanneer zij nog eens dergelijke
manifestaties lezen, ondertekend met
den klankvollen naam van den hertog
der Abruzzzen, waarin melding gemaakt
wordt van Italiaansche wapenfeiten aan
de kust van een naburig staat of wel
op Albaneschen grond“.

Zoo sterk is de ontstemming te Wee-
nen dat vele politici die zich verzet
hebben tegen een uitbreiding van de
vloot thans de noodzakelijkheid erken-
nen van het samenstellen van een oor-
logsmarine welke minstens gelijk staat
met de Italiaansche.

Ook de Balkanstaten

op Europeesch-Turksch gebied overbrengt dat Bulgarije de gelegenheid waarnemen om op zijn beurt den Turk een provincie te ontvoeren.

In Italië zelf is de geestdrift voor de roofterij overvloedig groot: optochten in de straten van Rome, het Garibaldi-lied, opgewonden artikelen in de bladen, etc.

De gevoelens en gedachten der individuen worden versterkt door de imperialistisch-nationalistische neigingen die daarvan ten eenenmale afwijken en het volk drijven tot onteerende daden waarvoor elk individu op zichzelf nimmer in staat zou zijn. Het psychologische raadsel van onzen tijd!

Berlijnsche Brieven.

III.

Het Berlijnsche nachtleven.

In geen stad ter wereld lachen de nachten zoo luid en schrill als in Berlijn. Als een roes komt het over de stad, zodra de elektrische lampen opvlammen en in het natte, glubberige asfalt weerspiegelen in cirkelende reflexen. De lachende nachten van de groote stad...

Niet zoo heel lang is het geleden, dat uit het solied, burgerlijke, bijna kleinstedische Berlijn, dit zonden-Babel groeide. Met den reusachtigen vooruitgang van de hoofdstad van het Deutsche rijk, zijn economischen, industrielen en financieelen vooruitgang, kwam de levensvreugde. Die bij de Berlijners, in tegenstelling tot de meer verijnde cultuur van de Parijzenaars, zich toont in een ongegeneerd zich uitleven.

Berlijn en het nachtleven... twee onafscheidelijke begrippen voor iedereen vreemdeling.

Wie geld in den buidel heeft en na de zakelijke vermoedens van den dag verstrooing zoeken wil, die kan het anker laten vallen in een of ander lokaal van de Friedrichstadt, het centrum van Berlijn. En de golven van het nachtelijk leven, die steeds hooger slaan met het naderen van den morgen, zullen hem op de witte koppen, die als mousseerende champagne hem besprenkelen, van de eene gelegenheid dragen naar de andere tot de banen reeds schor zijn van het dageraad-bekraaien...

Vreemdeling, die naar Berlijn komt, deel wilt nemen aan het bonte leven vol licht en kleur, dat eerst begint met den nieuwen dag, vreemdeling die wandelen wilt door de balzalen, minnekozen met de lachende meisjes, vermaak zoeken in pikante grappen van de cabarets en in de nauwsluierende trits van variëte-kunstenaars, vreemdeling, die dit alles genieten wilt, luister naar deze les: Begin uw tour-d-u-lac niet vóór ge in stemming zijt.

Hoe dikwijls is het me gebeurd, dat menschen, die het Berlijnsche nachtleven wilden leeren kennen, eerst — om krachten te vergaren — slapen tot 's avonds elf, of zwaren kost genoten in een ernstig theater (lieft Faust of Wallenstein of Tristan und Isolde!) om dan onder den indruk nog of van het warme bed of van klassieke narigheid, "zich te werpen" zooals men zegt, in het vroolijke leven.

Evenmin als een mensch, die de maag heeft volgegeten, als pousse-café ernstige, zware kunst genieten kan, evenmin kan een mensch, die de maag overladen heeft met zwaren geestelijken kost, of nog de bed-warmte met zich draagt, de eigenaardige bekeringen van het allerliefste genre naar waarde savoureren.

Vreemdeling, wees niet eigenzinnig. Volg me — voor de groote reis — begint — naar een café-chantant, een circus, een kluchtspel of een revue met muziek en dans. Kies wat ge hebben wilt. Wintergarten, Apollo-theater, Busch, Schumann, Metropool-theater. Daar zult ge lachen om lichten kost. En de hoofdzak is voorloopig: lachen, niets dan lachen, opdat ge in de stemming komen zult. Weet ge genoegens van iets minder alloo, doch typischer Berlijn, er zijn ook tingetangs. Zangeressen met verroeste stem en verschoten kleuren blenden boven het accompagnement uit van een afgejakkerden pianist. Ze blenden er deunen van vandaan, gisteren en eergisteren, mishandelen o.a. Schumann en Brahms. Dikke kellerinnen geven er dun bier en animeren er de gasten. Wel is er tragiek in deze omgeving, doch niet zooveel, en dikwijls zoo verborgen, dat de vroolijke schijn op waarheid lijkt.

Is dan de avond tot tien, half elf dood geslagen, dan volgt het souper in een wijn-restaurant, waar muziek is. Een elegant wijn-restaurant, mollige tapijten op den grond, spiegels met gespen randen aan de muren, heeren in frac of smoking, dames in avond-toilet, liefst een tikje décolleté, en zacht slepende walsmuziek. Daar wordt, niet duur, een prikkelend moezelwijfje geschonken, een malsche chateaubriand opgediend.

Dan komt het cabaret. Een elegant publiek met witte overhemden, in sjeke toiletten doch ook in grijze en bruine pakjes en de ommevalse blouse met de zwarte rok. Agrariërs met roode, gezonde gezichten, staatsambtenaren met oude, dicht gegroeide jepen in het gezicht, veel Joodsche, "Lehemänner", jonge officieren en snobs, en goed aangeklede cocottes, die om de vrij duidelijke grappen dikwijls decenter lachen dan de werkelijke dames. Zeer veel champagne. Nog meer sigaretten-walm. Op het kleine podium een zwarte vleugel, waarop meestal goede, gracieuse muziek gespeeld wordt. Een conferencier maakt ter introductie grappen, een chanssonette neuriet een liedje, een komiekkelend tap moppes. Gewaagde moppes, men lacht er om een pointe, neemt een teugje uit de kerk, flirt met de buurvrouw....

En nu pas gaan we naar het werkelijke Berlijnsche nachtleven, vreemdeling.

Naar het nachtleven, dat knettert en sist als een verblindend vuurwerk. Blauwe en gele en roode vlammen lichten in het duister en sterven als zeepbellen, nauwelijks geboren. En duizenden blanke vlinders vliegen om de booglampen en miljoenen kleurschakeeringen schemeren op straat. En lachen en jubelen gaat door de lucht en de champagne schuimt in de roemers. Korte, vluchtige gedachten stijgen op met de koolzuurbellen, blijven een oogenblik aan de oppervlakte, als een aarzeling, als een naderend berouw. Maar de roes pakt den mensch, houdt hem vast van het middernachtelijk uur tot den vlotten morgen. En vrouw Venus zeilt op een roze wolk over de Friedrichstadt, glimlacht naar beneden en wenkt haar priesters....

Eerst moeten wij een plan opmaken, vreemdeling. Een rooster, als op school in de kindertoren. Lach niet. Het is ernst, want ge moogt niet te weinig zien, doch ook niet te veel van al het goede in één nacht. En meer zal moeder de vrouw niet toestaan, want moeder de vrouw mag niet mee... Wel zijn er in Berlijn een paar nachtklokken, ook voor dames aanbevelenswaard, doch het gros is geen spekje voor een beschaafd vrouwelijk beke. Zij kunnen gaan naar de galerij van de Moulin Rouge om een half uurtje te kijken naar het dansen op het glimmende parket. Ze kunnen zoo tusschen twee en drie in Riche een sandwich eten, de elegante bewondering van de halve wereld, waarin men zich 's nachts niet vervelt, zonder zich te compromitteren. Doch voor meer en anders neem ik geen verantwoordelijkheid op me!

Dus dames, kust de mannen g'n nacht....

Eerste station: een buffet in de Jägerstrasse, whisky-soda, trotsche vrouwen in zeer elegante toiletten verdringen elkaar in de pijpenla, bar. De hoeden met wiegelende pleureusen stoten elkaar een "prosit!" aan. Hier wordt de grondslag gelegd voor den tocht naar een balzaal, Moulin Rouge of Arkadia of Palais de Danse, alle in de Jägerstrasse of onmiddellijke nabijheid, waar alle nachtklokken zijn.

Entrée vijf mark. Voor een vreemdeling wel te verstaan. Een Berlijner denkt er geen oogenblik over. Die knikt de goud betreste portiers vriendelijk toe en stap meteen in de lift. Betaalt hoogstens in de garderobe — een marmeren vestibule met spiegels, waarin het elektrische licht van alle kanten kaatst, één mark. Zware fluweelen gordijnen gaan open, en dan komt het wonder. Rozen, guirlanden slingeren zich om de galerij, hangen van de luisters onlaag en in ontelbare geslepen kristalfacetten wordt het duizendvoudige bonte elektrische licht gevangen, dat in den parketvloer weerspiegelt, als in de zee het purper van de avondzon. Een warme, prikkelende muziek klinkt. Wild juichen de violen, aan de tafels zitten mooie vrouwen, met schouders nog blanker dan het linnen van de gedekte tafels, glinsterende brillanten fonkelend om hals, aan vingers. En uit de blauwe en bruine oogen flist de levenslust. De ridders in frac monsteren, lokken met een veelzeggend lachje, met een glas schuimende champagne. En de kleine voeten glijden over het parket, wervelen de teere froufrous naar de maat van de wals.

Geen orgien. Hier let men op fatsoen, op takt. De dames hier vallen niet uit de rol. Hoogstens vragen ze den vreemdeling, die een praatje begon, een glas met ze dronk, later, bij het weggaan, om geld voor een "aapje". Twintig mark minstens. Een goudvinkje.

Precies om twee klinkt het politoneele klokje van gehoorzaamheid. Sluiten!... maar de nacht is nog lang. Door de Friedrichstrasse slenteren we naar de Linden.

Waar ter wereld is een straat die tot het vroege morgenuur zoo'n lawaai vertoont, zoo'n massa menschen? De menigte duwt en dringt op de brede trottoirs. Automobielen snorren over het asfalt, aapjes strompelen langzaam voort, ombussens ratelen. Lugubere gedaanten schuifelen tusschen goedge burger-types, afgeleefde vrouwen en schuchtere beginnelingen. Daartusschen dronken kerels, die een bierreis maken, van het eene lokaal naar het andere. Agenten van de geheime politie, boemelaars, en de groote vorstinnen van de liefde, die arm in arm met den uitverkorene over het asfalt rennen.

De Friedrichstrasse is een openbare liefdesmarkt....

Even een afzakkerje nemen bij Bols. Dat hoort bij den nachtboemel, maar dan vlug naar Riche, het Maxim van Parijs. Dezelfde juichende violen, dezelfde naakte schouders, dezelfde verlangende oogen. Alleen geen dans. Men soupet er, drinkt er een flesch wijn. Hier maakt men eerst goed kennis. Wanneer men wil, wel te verstaan. 't Hoef niet....

Tusschen drie en vier gaat het verder. Linden—Casino, zie Riche.

Om vier terug naar de Jägerstrasse, naar Toni Grünfeld. Hier vindt ge acteurs en actrices. Groote en kleine, beroemde en onbekende. Bij Grünfeld is het tot 's morgens vroeg een en al leven. Net zoo demi-mondaine als in Riche, maar niet zoo demimondaine. Schrijvers, schilders, toneelspelers geven er den toon aan. En wanneer 's morgens om vijfteen tenor een sentimenteel lied zingt, dan eerst dringt het tot u door, dat de keller reeds vier flesschen champagne voor uw rekening bracht.

Het is half zes, vreemdeling. Is het nu genoeg? Of wilt gij nog even naar de Hamburger Weinstube, naar Dreher? Daar zitten altijd nog menschen.

Zoo, ga nu in een auto zitten en rijd naar het hotel. Over de Linden is de morgen reeds gekomen, grijs, violet en

il. Het dikke, zwaar, fluweelen gordijn van den nacht verwijden. En achter den gazen sluier komt de dag. De arbeiders gaan aan hun werk, de melk-jongens belt, de schoonmaaksters vegen in de restaurants het vuil bijeen.

Ge slapen, vreemdeling. En rust uit. Want ge hebt den smaak beet. En er is in Berlijn 's nachts nog veel in eer te boemelen.... Maar neem, voor ge moeder de vrouw g'n morgen kust, een Russisch stoombad. Friedrichstrasse dicht bij het station. Dag en nacht geopend. Er kon anders een kater miauwen!

Berlijn, September.

Nederlandsch Nieuws.

(Uit de mail tot en met 3 Oct. j. l.)

Dr. Kuiper.

Wij lezen in *Het Volk*:
"De Haagsche correspondent van de *Goudsche Ct.* schrijft:

"Van bevoegde zijde vernam ik, dat dr. Kuiper reeds jaren lang in zijn woning in de Kanaalstraat hetzelfde deed als nu te Brussel voortv. Een order van de jongste weken van den Dredener gemeeskundige kan 't dus niet geweest zijn (zooals dr. Kuiper verklaarde); de overburen v. dr. Kuiper hier ter stede weten dit best! En het is dus een ouder medisch voorschrift (maar waarom dan weer die vergissing?) op een eigenaardigheid van dr. Kuiper, die op een aberratie van het normale zou wijzen."

"Men herinnert zich, dat wij ook nog op een andere onwaarheid in dr. Kuiper's verhaal wezen. Hij schreef dat hij uit Dresden te Brussel kwam, terwijl hij een dag voor de Brusselsche historie aan een Haagsch station gezien is."

Burgemeester Patijn te Leeuwarden.

Te Leeuwarden is in een buitengewone en door een talrijk publiek bijgewoonde vergadering van den Gemeenteraad de nieuwbenoemde burgemeester, mr. J. A. N. Patijn, — tot dusver referendaris aan het departement van Landbouw, Nijverheid en Handel — op de gebruikelijke wijze geïnstalleerd.

Nadat de heer Patijn door den secretaris was binnengeleid, hield de waarnemende burgemeester, de wethouder mr. C. Beekhuis, een rede, waarin hij den nieuwen burgemeester geluk wenschte met diens benoeming; een benoeming, welke te Leeuwarden met vreugde en belangstelling is vernomen. "Wij staan", — zeide de spreker — "aan den vooravond van de standkomming van hoogst belangrijke werken, waarvan de uitvoering wacht op het initiatief en de leiding van den burgemeester."

"In de hoop, dat u met inst en opgewektheid uw schoon ambt zult aanvaarden en vervullen, bevelen wij ons aan in uw vriendschappelijke welwillendheid. Moge zegen en voorspoed het deel zijn van u en uw gezin."

Hierop nam de burgemeester den voorzittersstoel in en benigde den wethouder zijn dank voor het gesproken. Hij is zich bewust van het moeilijke en schone oeffen voor hem nog vreemde taak. Hij hooft op krachtig werkzaam te zijn, tot hij en voor den bloei der gemeente, waarvoor hij de medewerking inlijp van de leden van den Raad.

Daarna werd de vergadering gesloten en ontving de nieuwe burgemeester de gelukwensen van de Raadsleden.

De koningin en het petitionnement.

Omtrent het wegblijven der koningin bij de Kameropening schrijft de Haagsche correspondent der *Middelburgsche*:

"Zooals mij niet van één kant, maar van verschillende zijden werd medegedeeld, zit het geval zóó in elkander: toen de koningin kennis had genomen van het antwoord, waarin minister Heemskerk weigerde de heeren van het volkspetitionnement te ontvangen, en daarin o.m. als reden had aangegeven, dat hij zulks niet kon doen, omdat de petitionarissen de openingsplechtigheid, waarbij de koningin tegenwoordig zou zijn, dienstbaar wilden maken aan hun propaganda, heeft H. M. daarin gemeend een opvatting te zien, die haar in den partijstrijd zou kunnen betrekken. Als konstituente vorstin, die boven de partijen moet staan, zou de koningin, door over te komen, hare stilziggende goedkeuring verleenen aan de zinswijze van minister Heemskerk, zij moge juist of niet juist zijn, toch indirecte de persoon van de koningin trof.

Onmiddellijk dan ook nadat de koningin van dit ministerieel schrijven had kennis genomen, seinde zij dat de ministers niet op hare overkomst moesten rekenen en werden alle reeds getroffen voorbereidingen, zooals b.v. het in orde brengen van de Ridderzaal, afgelast.

Zie hier de juiste en eenige reden van het veel besproken wegblijven der koningin op den "Rooden Dinsdag".

De toren te Holwerd afgebrand.

Den 29en September is de bliksem ingeslagen in den toren te Holwerd, waardoor ernstige brand ontstond. De bovenspis is ingestort.

Omtrent dien torenbrand meldde de *Lv. Ct.* nog het volgende d.d. 29 Sept.: Hedenmorgen omtreks kwartier voor zes uur sloeg de bliksem in onzen toren, tengevolge waarvan brand ontstond. Kwartier over zeven uur werd het vuur ontdekt door Dirk Glas en anderen. De brandweer werd gesignaleerd, die onmiddellijk in actie was met haar brandspuit.

Het water moest worden gepompt uit een grooten kuil op het land naast het kerkhof. Het was een moeilijk werk, zoo hoog het water op te voeren, doch met veel moeite gelukte het. De slangen moesten tot een hoogte van 175 voet worden opgevoerd. Kranig werk werd door de brandweermannen verricht, vooral door Sibbe Jongedijk, spuitmeester W. Colmer en Anne v. d. Ploeg.

Tot omtreks 12 uur moest worden water gegeven, doch toen was men ook het vuur meester.

Hedenmiddag om half vier werden de laatste smeuulende stukken hout verwijderd. Behalve het ijzerwerk met den haan mist er ongeveer 2 1/2 meter van de spits. De haan viel naar beneden door het dak van een huisje naast de kerk. De spits met pinkef is niet ver daar vandaan op het kerkhof neergelaten.

Geukkig zijn er geen ongelukken voortgevallen.

De brandspuit uit Ternaard kwam he-

denmorgen om 11 uur, doch behoefde geen assistentie te verleenen.

Op de spits stond het jaartal 1889; de spits zelf is van 1800 en van 1800 de groote van 1844. Op den toren staat het opschrift: H. D. E. Van Aylva, grietman over Westdongeradeel, heeft deze toren laten repareren met de kerkvoogden Sake Minnes en Jan Sjoerds in het jaar 1739 (in Latijnsche cijfers).

Op den 15en Juni 1776 is de eerste steen van de kerk gelegd.

Een Israëls-gedenkteken.

Naar men vernam, is in 'n te Groningen gehouden verg. van 'n comité voor een hulding van wijlen Jozef Israëls, welke vergadering o.m. werd bijgewoond door prof. Bart Van Hove van Amsterdam, in beginsel besloten een gedenkteken voor den schilder op te richten.

Men zal beginnen met te trachten het geld tot uitvoering van dit plan benodigd, bijeen te brengen en zich de medewerking van het gemeentebestuur te verzekeren. Daarna eerst zal men kunnen overwegen van welken aard het gedenkteken zal zijn en de plaats, die er voor zal worden aangewezen.

Goede Tempeliers.

Evenals door het internationaal anti-alcohol-congres de onafhankelijke orde van goede tempeliers in Nederland in bloei toem, is er nu de Neutrale orde van Goede Tempeliers, eveneens in geslaagd vasten voet in Nederland te krijgen. Was er tot nu toe van deze orde in Holland slechts een verspreide loze, met zetje te Hilversum, thans is in Den Haag een loge opgericht en zijn er in andere plaatsen meerdere in voorbereiding. Dit alles is mogelijk gemaakt door de bemoeiingen van den groot-tempelier der neutrale orde, prof. Forel, uit Yverne (Zwitserland).

De ontslagen concelgere van de Haagsche Tramw. Mij.

Naar men vernam heeft de eervol ontslagen concelgere van de Haagsche Tramw. Mij., Roerdinkholder, zijn actie, welke aanleiding gaf tot de bekende rellies in het Korte Voorhout stop gezet. Roerdinkholder heeft hiervan officieel kennis gegeven aan de politie-autoriteiten, tengevolge waarvan onmiddellijk de posten in het Voorhout ingetrokken zijn.

De zware eisch tegen hem en zijn vrouw door het hof (gerechtshof) gevorderd, moet hiertoe niet, naar algemeen gedacht zal worden, den stoet hebben gegeven.

De verklaring moet hierin gevonden worden, dat Roerdinkholder via de bemiddeling, althans door tusschenbende treden, van den burgemeester aan een betrekking is geholpen.

In zijn nieuwen werkring zal Roerdinkholder een "verlof" worden verleend van evenzovele dagen als waartoe hij eersdaags door het hof veroordeeld zal worden.

Eerstig spoorweg-ongeluk.

Dd. 30 Sept. werd gemeld:
Om 2 uur lieten te Kolsheide 6 wagens van een goederentrein los van een trein. Zij rolden in volle vaart langs het hellend baanvak naar Herzogenrath en zijn daar op een kiezelreijn gestooten. Een man werd vermorseld en 6 personen werden gewond. Er is groote schade aan het materiaal aangebracht. Het verkeer is tijdelijk gestremd.

Moord?

Den 30en October, des morgens, vond men aan den Rijksweg te Raamsdonskerke het lijk van een mannelijk persoon, waarvan in het hart meermalen met een mes was gestoken. De justitie nam het lijk in beslag en stelde een nader onderzoek in.

NEDERLANDSCH-INDIË.

Jagen.

Voor den Indischen jongen is voetbal iets, zwemmen veel, maar jagen alles. Er wordt zeker in weinige landstreken zooveel en met zoo'n hartstocht gejaagd, als in Indië. De kleuters maken de straat en vaders tuin al onveilig met de windbussen, die niet kunnen worden gerangschikt onder de verboden wapenen en dus met geen mogelijkheid verboden. Ze schieten de vogels en de eekhoorns uit de boom, de katten van de daken, en waar heel de Amsterdamse buurt op stelten zou zijn wanneer er 's avonds of 's morgens om half zes een schot in de onmiddellijke nabijheid viel, daar denken we hier geen minuut meer over, ons zelfs maar even om te draaien en mocht mama even nonchalant vragen wat 't is, dan zou ze kalme haar romantische verder uitlezen als barm antwoord: sinjo pasang koetjing, 'ndoro.

Onze mannelijke jeugd begint met de windbussen, gaat al heel gauw over tot de clandestiene jachtgeweren om er later rond met mee voor den dag te komen en met dringende argumenten de noodzakelijkheid te bepleiten van een consent tot het hebben van een vuurwapen, in casu een prachtige dubbelloos of een famenzon Winchester. Heel moeilijk is 't niet aan argumenten te komen en waar 't zoo'n heet-begeerte zaak geldt, daar is wel wat te vinden, dat klemmt.

Het ideaal is nu de hertenjacht of de wilde varkens want de tijgers zijn al te zeer naar de dichte rimboe verdreven en vinden we in de buurt van steden helemaal niet meer. Maar wanneer alle wilde varkens geleefd hadden, die gedood heeten te zijn door onze Indische jongelui, er was geen veel meer groen en de pasars zouden vol deng-deng liggen.

Die magere, maar sterke wilde varkens laten zich zoo gemakkelijk niet verschalken, maar dat moeten we de Indische jongelui toegeven, ze durven ze wel te vinden en op te jagen. Vooral in de wat heuvelachtige terreinen opjagen en dan in de vlakke dorpen en neerschielen, het is een veel "aangrijper" sport dan het voetbal en zoalng de jachtsport nog beoefend kan worden, zullen de andere takken van sport er onder lijden. Met name in de kleine plaatsjes waar men zich er dus wel ten onrechte over verbaast, dat de jongelui zich zoo weinig tot samenspielen leenen. Wel, waarom zouden die daar samenspielen op een veld als ze buiten in de rimboe op jacht kunnen gaan, misschien wel varkens jagen?

En dan kom je ze tegen, slappe strohoed op, kabaja aan en slaapproek, liefst met bloote voeten of anders met witte schoenen en slabbokken; en dan 't dubbelloos jachtgeweer. Door de vrije natuur sport kunnen ze zoo stevig worden en zoo ongedwongen en zoo, laten we 't maar erkennen, vaak bandeloos. Dat zijn de jongelui die zich in Nederland moeilijk schikken kunnen in stadsgeode — voor zoover ze daar komen, want de meeste van deze zoo veel aan zichzelf overgelaten jongelui blijven

hier, leeren voor de post, leer voor opzichten en worden dan alleen gewacht voor de betrekkingen waarvoor niet genoeg uit Nederland komen.

Tegenwoordig gaat dit vrije leven er wel wat uit; en dat is wel goed ook: 't leven eischt hardere en taaiere voorbereiding, maar jammer toch wel is 't van de jacht-liefhebberijen, die hebben zooveel links en goeds — daar is andere sport niet mee te vergelijken.

Zoo heeft alles een schaduwzijde.

Mijnbouwkundige opsporingen.

Bij gouvvernementsbesluit zijn gereserveerd voor mijnbouwkundige opsporingen van gouvvernementswege: de residentie Banka en Onderhoorigheden, de assistent-residentie Billiton en Onderhoorigheden; van het gouvvernement van Sumatra's Westkust: het Ombiliveld, een deel der L. Kota; van de residentie Oostkust van Sumatra: de onderafdeeling Rokan en een deel van het landschap Goenoeng Sahlan.

Het gouvvernementsbesluit van 1902 vermeldt van de residentie Billiton maar een deel en vermeldt Goenoeng Sahlan niet. Daarentegen waren voor particulieren mijnbouw niet toegelaten: de Bataksche landschappen van Tapanoei, een deel van Atjeh, de Kwantan-districten op Klouw en nog hier en daar streken.

Sedert is men dus van meening veranderd.

Aanvulling van het Europeesch onderwijrsreglement.

Het Europeesch onderwijrsreglement en daarvan artikel 18, is een beeld van den groei van dat onderwijs, als men tenminste alleen de wijzigingen nagaat en niet het tempo, waarin deze elkaar opvolgen. Want dat laatste is wel wat te langzaam!

Thans is weer een ordonnantie vastgesteld om bewust artikel te wijzigen: alinea 1 van artikel 18 bepaalt dat het hoofd van de scholen bijgestaan wordt door onderwijzers al naar de klassen en derzelver bevolking, en waar er eerst één alinea bij stond, is het aantal gevallen, dat voorziening eische zóó uitgebreid, dat er nu een vijfde bij moet.

En deze luidt: "Bij daarvoor, naar het oordeel van den directeur van Onderwijs en Eeredienst in aanmerking komende scholen met een voorkeuze wordt het aantal onderwijzers, door wie het hoofd der school naar den maatstaf in alinea 1 van dit artikel wordt bijgestaan, met één vermeerderd."

De wijziging behoeft geen commentaar, ze is rationeel maar... is voor een voorkeuze klasse wel een paedagoog met act. 10 noodig?

Een Inlandsch lid minder.

De gewestelijke raad van de Preanger was oorspronkelijk samengesteld uit 33 leden: 24 Europeaanen, 7 Inlanders en 2 vreemde Oosterlingen. Daarin is nu bij ordonnantie een wijziging voorgesteld, waardoor het aantal Europeesche leden met één vermeerderd en het aantal Inlandsche met één verminderd wordt. Waar de Inlandsche hoek in de locale raden meestal de zwijgzaam is, is er een beetje kans dat er meer gesproken zal worden door de Preanger Edelachtbaren!

Uit het Koloniaal verslag 1911.

Volgens de gehouden aantekeningen omtrent de in de gouvvernementsresidentieën door de Inlandsche bevolking (buiten die op de particuliere landerijen) in heereendienst gepresteerde diensten, werden in 1910 voor gewone heereerdiensten 12,550,875 dagdiensten zijn verricht, tegen 14,064,275, nitsluitend voor gewone werken, in 1909. In zes gewesten zijn 209,273 dagdiensten meer en in de negen andere 1,728,877 dagdiensten minder gepresteerd dan in 1909.

De gehouden aantekeningen die, evenals de heereerdienst-ordonnantien, geen betrekking hebben op de gemeentelijke diensten) doen zien, dat gemiddeld over alle deels van het gebied, waarvoor verordeningen als evengemiddeld zijn uitgevaardigd, per heereerdienstplichtige gedurende 1910, geleverd zijn: ruim 0.1 (Madoera), ruim 0.08 (Semarang), ruim 0.3 (Bantam), ruim 1.2 (Rembang), ruim 2.7 (Cheribon), ruim 3.5 (Banjoemas), ruim 4.1 (Batavia), ruim 1.1 (Pekalongan), ruim 4.5 (Kediri), ruim 4.7 (Paseroean), ruim 4.6 (Madison), ruim 5 (Besoekei), ruim 5.2 (Preanger-Regentschap), ruim 7.5 (Kedoe) en ruim 6 (Soerabaja) dagdiensten.

Van bestuurswege is ook in 1910 weder alles aangewend om den heereerdienstarbeid der bevolking zooveel doenlijk te verlichten.

Plaatsvervangende en individuele afkoop kwamen weer veelvuldig en onder allerlei vormen voor, voornamelijk bij de diensten ten behoeve van de wegen. Onwettige vordering van heereerdiensten werd niet en onwettige vrijstelling van dienstplichtigen een enkele maal geconstateerd. Uit een opgave van de opbrengst in 1910 van het door de heereerdienstplichtige bevolking verschuldigd hoofdgeld, als equivalent voor de afgeschafte heereerdiensten, blijkt, dat de aanslag in het hoofdgeld bedroeg f 3,795,235, van welk bedrag bij het einde van het jaar f 3,795,064 was aangemerkt, zoodat, na aftrek van de aan de deshoofden toekomende 8 pCt. collectie-loon, zuiver overbleef f 3,491,459.

Uit de gewestelijke opgaven nopens den aanslag en de inning van de landrente in 1910 blijkt, dat de totale aanslag in 1910 bedroeg f 19,197,568, tegen f 19,068,067 in 1909, zijnde dus een vermeerdering met f 129,501.

Het ontwerp van een herzien reglement omtrent de particuliere landerijen bewesten de Tjimanoeke bleef nog in behandeling. De commissie tot herziening en codificatie van de voor de gouvvernementslanden op Java en Madoera geldende bepalingen van agrarischen aard kwam met hare taak gereed en is in verband daarmede ontbonden. Hare voorstellen worden in gezette overweging genomen.

Omtrent paketaart en andere stoomvaartdiensten wordt o.a. medegedeeld: De bediening van de paketaart in den Indischen Archipel vanwege de Koninklijke Paketaartmaatschappij, had zonder stoornis plaats.

De verbinding tusschen Makassar en Oost-Borneo is gesplitst in een veertiendaagse dienst van Makassar over de kustplaatsen van West-Celebes naar Donggala en terug en een driewekelijkse dienst tusschen Makassar en Oost-Borneo vice versa. Tusschen Soerabaja en Belawan Deli is, over Samarang, Batavia, Singapore en over dezelfde plaatsen terug, een geregelde wekelijkse sneldienst geopend. De veertiendaagse verbinding van de havens der Oostkust van Sumatra met Pinang en omgekeerd is in een wekelijkse veranderd, terwijl eveneens een wekelijkse dienst is opgericht tusschen Singapore-Bengkalis-Siak-Pakanbaroe en terug. Voorts wordt op tijdelijken voet, éénmaal in de 4

weken een dienst onderhouden van Tandjoengpinang (Kluow) over Terempa en Genting naar Soranar (Poelan Tjoedjoeh). De dienst van Singapore op de Anambas en Natona-eilanden wordt sedert 19 April 1910 ten deele tijdelijk gesubsideerd.

Door de Maatschappij wordt maandelijks een dienst onderhouden tusschen Bangkok en Java.

Het aantal geographische mijlen, door de schepen der Maatschappij afgelegd, bedroeg in 1910: 565,242.

De vloot was op 1 April 1911 samengesteld uit 68 schepen (51 passagiersbooten, 12 vrachtbooten, 4 hekvielers en 1 sleep- en bergingsvaartuig). In aanbouw waren de passagiersbooten *Van Cloon* en *Van Overstraten* en de vrachtbooten *Indragiri* en *Sembilan*.

Ten behoeve van een door particulieren tot stand te brengen en te onderhouden stoom- of motorbootverbinding ter Zuidkust van Java, tusschen Taal, Pangandaran, Kaploetjeng en Tjilatjap, is onder zekere voorwaarden, een gouvvernementsubsidie van f 200 's maands toegezegd.

Van wege de stoomvaartmaatschappijen "Nederland" en "Rotterdamse Lloyd" is (door elke om de 24 dagen) de wekelijkse maildienst tusschen Nederland en Indië geregeld onderhouden.

De vloot van de "Nederland" bestond op ult. 1910 uit 24 stoomers (9 mail- en 15 vrachtbooten), metende bruto 114,685 ton. In aanbouw waren de — sedert in de vaart gekomen — mailstoomer *Koningin der Nederlanden*, zoodede de vrachtschepen *Kambangan*, *Krakatau*, *Karimoen*, *Karimata* en *Kongean*.

De vloot van de "Rotterdamse Lloyd" bestond uit 8 mail- en 12 vrachtbooten. In aanbouw waren de vrachtschepen *Palembang*, *Morauke*, *Ponianak* en *Samarinda*. De bediening van de Java-China-Japan-lijn had zonder stoornis plaats.

Gemengd.

Proefstatuut voor Midden-Java. De door ons overgenomen statuten der vereniging "Proefstatuut voor Midden-Java" te Ambalawa, afdeling Salatiga, zijn goedgekeurd en zoo is die vereniging mijden als rechtspersoon erkend.

Weduwen en Weezen-fonds. Men schrijft aan het N. v. d. D.:

"Voor rekening van het Gouvvernement van Nederlandsch-Indië

ansche contractcoëlle, die het moor-
d lood in z'n been kreeg.
De man werd in het hospitaal van de
Deli-maatschappij opgenomen.
De Ambonische fuselier die het vuilte
in z'n oog had, zal thans voor den krijgs-
raad moeten terechtstaan. De Deli Ct. hoopt,
dat de man er met een disciplinaire straf
wkomt.

Cholera op Borneo. Het volgende ont-
leen we aan een correspondentie uit
Pontianak in de Java Post:
„Overal nagenoeg in den omtrek heeft
de cholera huishoudend en op sommige
plaatsen als Pemangkat en Singkawang
nogal vrij erg.
Hier te Pontianak begon het, niet in de
Europese wijk, maar onder de Chinezen
en Maleiers. Geen wonder. De Europeanen
namen dadelijk voorzorgsmaatregelen, lieten
zich inenten, hielden alles zindelijk en zu-
ver, in één woord, zij deden alles wat in
hun macht was om de gevreesde ziekte te
ontvluchten.
Doch de Chinezen en Maleiers aten
ratt, rijp en onrijp, visch, geveerdijf of
niet, en zagen naar niets. In plaats van
hun huizen van onder en boven schoon te
maken, lieten zij alles liggen wat lag, baad-
den zich in slooten en grachten die bijna
droog stonden en waarin van alles en nog
wat werd ingesmeten (want alle ongerech-
tigheden verdwijnen in de paraf (sloot), en
liepen overal net uit en in alsof het geen
kwaad kon.

Geen wonder dat het met den dag erger
werd, er waren dagen van 2, 3, 5 tot 7
dooden. Dit was het getal dat bij den dok-
ter gemeld werd, doch wij hoorden dat er
op één dag 20 gestorven waren, mogelijk
wel een beetje overdreven, maar geheel
onzekeer is het niet.
Het is dezer dagen doodstil in de plaats.
Hoorde men anders dagelijks volop muziek,
hetzij bij begrafenis of trouwpartij en ge-
boorte, nu is alles doodstil. Was het des
avonds volop muziek en bioscoop, Maleische
wajans, nu hoort men niets.
Sommige Chinezen beginnen hun broe-
ders uit Singkawang na te volgen en vluch-
ten naar een ander oord. Bij de zusters
kwam ook al een vader zijn vier kinde-
ren halen, doch toen hij zijn zaakjes in
Pontianak had afgedaan, kwam hij bij de
zusters zeggen, dat hij tot betere gedachten
gekomen was. Hier, zo zeide hij, worden
de kinderen veel beter nagezien dan dat
ik thuis kan doen, dus laat ik hen maar
hier. Die man was heel wat verstandiger
dan een ander Christen, die zijn ziek-
jonge met veel bombarie bij de zusters
kwam halen. Hij had obad die veel beter
was dan die van den dokter en de zusters,
en hoe pater Priest en z. Alexia ook
pratten, het hielp niet, het arme zieke kind
moest mee. Dat is de dank voor het nacht-
waken dat de zusters gedaan hebben, een
geluk is het, dat O. L. H. ons zelf belooft,
maar wanneer wij het hier van de men-
schen moeten krijgen.

Dezen avond ontvingen wij de treurige
tijding, dat er weer 15 dooden geraport-
teerd waren, behalve de gevallen waar men
niet achter komt. Het houdt lang aan. De
hoofdoorzaak daarvan is vooral, dat het
niet eens een paar dagen flink wil doorre-
genen.
Het Augustus-verslag van de residentie
Z. en O.-afdeeling van Borneo geeft van
den gezondheidstoestand in dat gewest een
zeer ongunstigen indruk. Bij honderden
sterven de menschen aan cholera en uit het
stijlzwijgen over eenige geneeskundige hulp
mag wel worden opgemaakt, dat deze in
die streken ten eenenmale ontbreekt. Met
eenige vaagheid wordt alleen medegedeeld,
dat ter betrelling en tegengang van de
door het gehele gewest in meerdere of
mindere mate heerscheende cholera, door de
besturende ambtenaren ten strengste de
hand gehouden werd aan de daarvoor ge-
troffen maatregelen.
De gezondheidstoestand bleef ongunstig.
Met uitzondering der afdeelingen Boven-
Dajak en Boven-Doeoen en de onderafde-
elingen Boven-Mahakam, Boeloengan en Be-
raoe, waar de gezondheidstoestand bevred-
igend genoemd kan worden, kwamen overal
gevallen van cholera en van buikziekte met
doodelijken afloop voor. Ter hoofdplaats
breidde zich de cholera in die mate uit,
dat den 12den Augustus de besmettelijke
moest worden afgekondigd. Gedurende
Augustus overleden aan die ziekte in de
afdeeling: Samarinda 18 personen, Mara-
bahau 43 personen, Kandangan 95 perso-
nen, Martapoera 180 personen, Midden-Doe-
oen 2 personen, Beneden Dajak 18 personen,
Tanah Boemboe 12 personen en Bandjer-
masin 152 personen; terwijl van de in de
afdeelingen Sampit en Pasir voorgekomen
sterfgevallen nog geen cijfers werden ont-
vangen.
In de afdeeling Samarinda kwamen zeer
veel kortsegevalen voor. Ten einde in de
behoefte aan zoet water—het water in de
rivier was de geheele maand brak—ter
hoofdplaats te voorzien werd dit geregeld
om de vier dagen van bestuurswege met
ijzeren tankwagens een 7 à 8 palen af-
stands toekomende gehaald en vervolgens
onder de ingezetenen gedistribueerd. Ook
werd daarin door Inlanders, die zoet water
in petroleumblinken met prauwen aanbrach-
ten, nadat het eerst met zilverniet was
gekeurd, levendig handel gedreven.

Een snelpartij. In Juli heeft er bij Long-
Iram (Z. en O.-afdeeling van Borneo) een
snelpartij plaats gehad. Als het ambtelijke
„kort verslag“ van die afdeeling over An-
gustus niet eerst twee maanden later in
onze handen was gekomen, hadden wij dat
„nieuws“ vroeger kunnen vernemen. Hier
volgt het officiële verhaal:
Het te Long-Iram loopende gerucht, dat
door de vandaar den 4den en 11den Juli
ter opvoering van militairen en vivres ver-
trokken Konja's (vide vorig maandverslag)
onderweg Hebens zouden zijn gesnel, vond
nadere bevestiging in de mededeeling der
Hebens n.l., dat twee Hebens door de Konja's
waren gesnel. Een der Hebens, die beweer-
de ooggetuige te zijn geweest, berichtte het
volgende. Een twintigtal Hebens vertoefde
op een gruidbank in de Temeha-rivier toen
een opvarende prauw Konja's daar aanlegde.
De Hebens wilden wegloopen, doch toen de
Konja's hen toeriepen dat „toewan kom-
penie“ hen wilde spreken, bleven zij. Na-
derbij gekomen sprongen de Konja's plot-
seling uit de prauw en grepen een jongen
Heban.

De Hebens sloegen op de vlucht met
uitzondering van Oentoel, den vader van den
jongen Heban, die zijn zoon te hulp kwam.
Vader en zoon werden daarop door de
Konja's gedood en gesnel. De gesnelde
Hebens behoorden tot de Serawaksche kam-
pong Moendjoeng, welke kampong naar
gerucht zich voorbereidde een sneltocht tegen
de Konja's te ondernemen. Van het voor-
gevallicke is den wd. civiel gezaghebber in
de Apo Kajan door den wd. controleur der
Boven Mahakam zoo spoedig mogelijk
kennis gegeven en zullen maatregelen

worden getroffen om zoo mogelijk een snel-
tocht der Hebens te verijdelen. Alhoewel
naar de meening van voornoemde con-
troleur het doel der zich nu en
dan in het stroomgebied van de Boven
Mahakam vertoende Hebens meer be-
ziet het insamelen van boschproducten. om-
dat die in hun eigen land nog meer zeer
schaars zijn, dan om te snellen, blijft
nochtan aanwezigheid toch altijd gevaar op
leveren voor snelpartijen bij toevallige ont-
moetingen in de bosschen met andere Da-
jaks.

De conclusie uit dit wonderlijk gecon-
strueerde verhaal is deze, dat de Hebens
gevaarlijke koppenenellers zijn, omdat twee
hunner door de Konja's in dienst van „toe-
wan kompenie“ op de gemeenste wijze zijn
gesnel!

Weekblad voor Indië. Inhoud van no.
28: Oorlog, geld en techniek, door M. V.
Geuns. — De reis van een G. G. in tempo
doeloe, door V. L. De gouverneur-generaal
te Soerabaja (Vervolg, geïllustreerd), door
W. J. v. d. Leemkolk. — Haagsche kont.
IV, door A. Quadraat. — Parijsche corres-
pondentie, door H. de Guigné. — Wereld-
nieuws (geïllustreerd). — De glimlach van
Mona Lisa (Slot). Naar het Duitsch van
Kurt Münzer door B. — Over den omgang
met vrouwen. Naar het Engelsch van Je-
rome K. Jerome. — De vicietwintig Incar-
nations van Orion (Vervolg). Vertaald uit
„The Theosophist“ door Henri Bôtel. —
Bericht. — Feuilleton.

Van het Bijblad voor Dames: Menu's van
hier en daar (Slot), door W. — Voor de
Dames. Over borduursels (geïllustreerd),
door Lucie. — Rondblik, CXVII, door An-
ne-Marie. — Met vuur gespeeld. Oorspronke-
lijke schets van Zwierster. — Tante Laura
(Slot), door Thérèse Hoven. — Voor de
Huisvrouw.

Van het Bijblad voor Sportnieuws en
Ontspanningslektuur: — Voetbalsport. —
Schaakrubriek. — Allerlei.

Cultuur en Handel.

Rubberplantages en provisie.
— Voor de civiele kamer der Amsterdam-
sche rechtbank is een eigenaardige zaak uit
de dagen der rubber-manipulaties be-
handeld. Het was een geschil tusschen den
heer J. M. Fritz, koffiëcommissienair alhier
en de firma D. M. en C. Watering, directie
van Indische Cultuurmaatschappijen.

De raadsman van eischer, mr. M. Van
Regteren Altena, zette de zaak thans in
zijn pleidooi uiteen. Destijds had de firma
Watering een rubber-plantage op Java
„Tjikasso“ te koop. De heer J. M. Fritz,
familieid van een der firmanten, die veel
voeling hield met de firma Watering, was
genoege de noodige stappen voor dien
verkoop te doen. „Zie eens, wat je daar-
mee voor ons doen kunt“, had men hem
toegevoegd. De heer Fritz was geen be-
roepsmakelaar in rubberplantages, doch een
koffië-makelaar, die gelijk zoo velen destijds,
zich met den rubberhandel ophield. Dank
zij z'n buitenlandsche connecties achtte de
heer Fritz zich in staat „Tjikasso“ te ver-
koopen. Sedert Maart 1910 was hij daar-
mede bezig. Hij kon de plantage verkoopen
voor f 210.000 en zou daarvoor 1 pCt. zijnde
f 2100, krijgen, een conditie, waarmee hij
konden nam. De heer Fritz deed veel
moete voor den verkoop. Te Brussel had
hij al getracht de plantage aan een combi-
natie van de hand te doen, doch deze
poging mislukte. Een der firmanten trachtte
daarop te Londen het rubberland te plaat-
sen, doch ook al zonder resultaat. Deze
koop ging daarom niet door, wijl de Brus-
selse combinatie gevraagd had het land
te expertiseren. Inderdaad was dit ge-
schied en inlidge het laconieke, doch veel
zeggende antwoord van den expert: „af-
ruken!“ De heer Fritz kreeg na de mislukte
Londense reis de zaak weer in handen.
Hij zeide tot de firmanten, dat het land voor
f 210.000 niet te plaatsen was. Hij zou onder
de gegeven omstandigheden meer moete
moeten doen en eischte dus meer provisie.
Op een Zaterdagmorgen, 16 April 1910,
heeft hij ten kantore van de firma Water-
ing voor zich verkregen 10 pCt. van de
koopsom plus het bedrag, dat hij boven de
f 200.000 zou kunnen bedingen. Dit werd
goedgevonden en de heer Fritz verzocht
hem schriftelijk deze overeenkomst te be-
vestigen. Denselven dag werd hem een
brief gezonden, waarin bevestigd werd, dat
de makelaar 10 pCt. van een eventuele
koopsom zou ontvangen, mits — zoo werd
er aan toegevoegd — heden accept. Van
het toestaan van surplus werd in den brief
niet gerept.

Deze brief kwam eerst Maandagochtend
daaropvolgende, nadat de verkoop had
plaats gehad, in handen van den heer Fritz.
„Zaterdag was de heer Fritz evenmin
als 's Zondags op zijn kantoor geweest en
had hij de bewuste brief dus niet gevon-
den. 's Zondags was de heer Fritz er in
geslaagd een kooper te vinden en wel een
Engelschman. Deze toonde zich Zondag-
avond bereid het land te koopen voor
f 240.000. De heer Fritz rekende dus op een
hem toekomend bedrag van f 64.000. Van
uit „Americeen“, waar de koop tot stand
kwam, werd de firma Watering een brief
gestuurd, waarin de komst van den ko-
per werd gemeld.

Op Maandag 18 April, ging de heer Fritz
terstond naar het kantoor van de firma
Watering, stelde daar den Engelschman
voor, die zich onmiddellijk bereid toonde
voor genoemde som, f 240.000, het land te
koopen. Denselven ochtend werd van den
verkoop bij een notaris een onderhandse
akte opgemaakt. En eerst daarna ging de
heer Fritz naar zijn kantoor en vond de
bewuste brief, die hij onmiddellijk beant-
woordde met de mededeeling, dat hij er
niet mee accoord ging.

De Engelschman kwam later zijn ver-
plichtingen niet na. En daaruit putte men
een reden, om den heer Fritz het hem toe-
komende niet uit te betalen. Later werd
zelfs gezegd, dat men den heer Fritz heb-
bels schuldig was. En daaruit werd het
conflict geboren.

De firma Watering achtte niets verschul-
digd te zijn aan den heer Fritz en beriep
zich op het „heden accept“ uit den brief,
het feit, dat de Engelschman zich niet aan
zijn verplichting had gehouden. Door het
verhoor op vraagstukken kon eischer niet
bewijzen, dat hij ook het surplus der f 200.000
zou krijgen, zijnde een bedrag van f 40.000.
Daarmee heeft men dus de vordering thans
vermindert. Pl. wijst er nog op, dat gedag-
de in duplië den verkoop ontkend heeft.
Van den Engelschman vordert men echter
nog steeds de bij contract overeengekomen
koopsom. Aan den eenen kant wordt de
verkoop dus ontkend, aan den anderen kant
erkend. Dat gaat niet op. Pl. vraagt ten
slotte voor zijn cliënt toewijzing van een
bedrag van f 24.000, zijnde tien procent
van de koopsom van f 240.000.

Voor geadaagde trad op mr. J. C. Post.
Deze wees er op, dat de heer Fritz geen

agent was. Hij had het land slechts in han-
den en was dus in persoon aansprakelijk
voor alle eventualiteiten, die zich bij ver-
koop met zijn tusschenkomst zouden voor-
doen. De zinsnade „heden accept“ in den
bewusten brief, doelt er op, dat de heer
Fritz alleen dien Zaterdag het land in
handen had. De in de brief vermelde con-
dities golden slechts voor dien Zaterdag.
Had de Engelschman aan zijn verplichtin-
gen voldaan, zeker zou men vrijwillig den
heer Fritz wat gegeven hebben. Doch waar
dit niet geschiedde, daar achtte men terecht,
dat den heer Fritz niets toekwam.

Pleiter concludeerde tot afwijzing van
den eisch.
Na re- en dupliek werd de uitspraak op
later bepaald.

Onze rubberplanters. *Teysmannia*
neemt het volgende over uit het „Bulletin
de l'association des planteurs de caoutchouc“
over een interview van een niet genoemde,
die op Java en in de Straits gereisd heeft.
Ofschoon dikwijls de mededeelingen van
zulke snel voorttrekkende toeschouwers
van weinig waarde zijn, zegt het tijdschrift,
komen in dit stuk enkele opmerkingen
voor, waarmede de planters wellicht hun
voordeel kunnen doen.

„Nadat eerst wordt medegedeeld, dat er
op Java een tekort is aan Europeesch
personeel, voldoende op de hoogte van de
caoutchouc-cultuur — waarvan de oorzaak
is het groote aantal der pas opgerichte
ondernemingen, — wordt er op gewezen,
dat de rol van den planter geheel verandert,
wanneer de caoutchoucboomen zoo
oud zijn, dat zij getapt kunnen worden.

„De planter moet dan fabrikant worden,
en dat is dikwijls noodlottig. Men kan, met
uitzondering van het personeel der nieuwe
ondernemingen, niet zeggen, dat de Ned.-
Indische planters hun vak niet geheel ken-
nen, maar de beste zijn niet meer voldoende
op de hoogte van hun taak, zoodra het
er op aan komt, het product te bereiden.
Zij zijn er niet genoeg van doordrongen,
dat, als men caoutchoucboomen plant, het
niet de bedoeling is, die boomen te laten
groeien als op een boulevard, maar dat het
doel is, er melk sap uit te verkrijgen. Hun
eerste gedachte, wanneer de tijd van het
oogsten is aangebroken, is niet, de fabriek
in elkaar te zetten en de beste methoden
te gebruiken voor de caoutchouc toe-
te passen, maar: dat men nu begint, hun
moete boomen, hun moete lanen te beder-
ven.“

„De Java-planters reizen niet genoeg; zij
zouden veel, zeer veel kunnen leeren in de
Straits, of, nog eenvoudiger, bij hun buren.
„Zij zouden er dan al eerder toe komen,
zich rekenschap te geven van de waarde en
de resultaten van bepaalde, te veel gerome-
de methoden, en zoodoende hun kennis van
zaken belangrijk vermeerderen. Zij zouden
niet meer in verlegenheid zijn, wanneer
hun boomen tapbaar worden en de berei-
ding van het product moet beginnen.“

„De ondervinding van anderen heeft voor
hen ongeveer geen waarde“.

**Nederlandsche Gutta Percha-
Mij.** — In de vergadering van hunders van
preferente aandelen van de Ned. Gutta
Percha-Mij. werd het voorstel van een
groep aandeelhouders tot conversie van
hunne gewone aandelen tot een nominaal
bedrag van f 250.000 in gelijk nominaal
bedrag preferente aandelen, onder bijstor-
ting van f 90.000, aangenomen; zoo ook
het voorstel van het bestuur tot wijziging
der statuten.

In de daarop volgende buitengewone
en preferente aandelen werd het evenge-
melde conversie-voorstel met algemeene
stemmen goedgekeurd.

Chineesche Leening. — Uit Pe-
king wordt gemeld, dat door Belgische
kapitalisten wordt onderhandeld over een
nieuwe leening van 20.000.000 taël, bestemd
voor den aanleg van een nieuwen, tot nu
toe nog niet nader genoemden spoorweg.
De minister van Verkeer heeft voorgesteld,
de leening op dezelfde conditie af te slui-
ten als de bekende, groote internationale
leening.

(Zie ons telegrafisch bericht van gisteren.
Red.)

Het Suezkanaal. — Uit gepubliceer-
de gegevens omtrent het verkeer in het ka-
naal van Suez blijkt, dat de ontvangsten in
het eerste halfjaar van 1911 frs. 68.058.000
bedroegen, tegen frs. 68.098.000 in hetzelfde
tijdperk van 1910, zoodat de tariefsverla-
ging nagenoeg geheel door het toenemen
de verkeer is gecompenseerd.

Het cijfer der tonnenmaat van 1 Januari
tot 30 Juni was 9.221.070 ton in 1911, te-
gen 8.713.355 ton in 1910, en wijst dus een
vermeerdering aan van 507.715 tons. De
toeneming van de tonnenmaat der koopvaar-
dijschepen bedroeg 484.000 tons, hoofzak-
kelijk te danken aan den voortuitgang van
den export naar het Oosten.

De verscheppingen naar Britsch-Indië, Chi-
na en Japan gingen slechts weinig vooruit,
doch de verscheppingen naar Oost-Afrika, de
Arabische havens en Nederlandsch-Indië toon-
den een vermeerdering aan van respectieve-
lijk 130.000, 115.000 en 113.000 tons. Voor
Oost-Afrika was dit verschil hoofdzakelijk te
danken aan spoorweg-materiaal (11.000 tons),
suiker (15.000 tons) en ertsen (7000 tons),
daarentegen voor de Arabische havens aan
de Turkische expeditie, waarvoor 37.899
militairen vervoerd werden.

Onder de voornaamste producten, waarvan
het vervoer vermeerderde, komt in de eerste
plaats petroleum met 167.000 tons, dan
zout met 33.000 tons en suiker met 31.000
tons.

Het vervoer van Zuid en Noord ging
achteruit voor Indische zaden met ongeveer
200.000 tons en sojaboonen met 127.000
tons, doch daarentegen wijst tarwe een be-
langrijke toeneming aan. Onder de overige
artikelen valt een vermindering op te mer-
ken voor jute en jute- en katoenen zakken.

Verder waren de verscheppingen van Siam,
Indo China en Japan respectievelijk 55.000,
48.000 en 33.000 tons kleiner dan in het
vorige jaar.

Hayoe Rubber Maatschappij. — Te Amsterdam. Doel: het beplanten van
landertijen in Nederlandsch-Indië of elders,
in het bijzonder en in de eerste plaats door
cultuur van caoutchouc en verder de handel
in de verkregen producten of het deel-
nemen in naamloze of andere vennoot-
schappen of ondernemingen die een soort-
gelijk doel hebben. Voorts het in eigendom
verkrigen, exploiteeren en geheel of ge-
deeltelijk verveemden van beplantings-
ondernemingen, alsmede het huren of in huur
geven van deze gronden, werken of in-
richtingen en al hetgeen tot het boven-
staande kan gerekend worden te behooren
of daaraan bevorderlijk kan zijn in den
ruimsten zin des woords. Daur: tot 31
December 1980. Kapitaal f 1.200.000, ver-
deeld in 1000 aandelen van f 1200, splits-
baar in onderaandelen van f 12 of veel-

vouden van dien, waarvan 250 aandelen
van f 1200 geplaatst. Inbreng als volledige
storting op de door het Java en Borneo
Olie en Rubber Syndicaat verkregen aan-
deelen: alle rechten, welke het syndicaat
kan doen gelden op de toebehoorende
erfpachtsrechten, gevestigd op de perceel-
len Hayoe, Hayoe II en Tanah Tabalong.
Het bestuur der vennootschap is opgedra-
gen aan een directie, bestaande uit 1 of 2
directeuren, onder toezicht van ten minste
3 en ten hoogste 6 commissarissen.

Telegraaf- en Telefoondienst. 31 October.

De oorlog tusschen Italië en Turkije.

ROME, 30 October (Reuter).

In Tripoli.

Het was gisteren rustig in Tripoli
buiten enkele schermutselingen in de
oase. De Turken vielen gisteren Homs
aan, maar werden met zware verliezen
teruggeslagen.
Een voorname verpleegster.

Een bericht uit Napels zegt, dat de
herogin van Aosta naar Tripoli reisde,
aan boord van het hospitaalschip.

PEKING, 30 October (Reuter).

De regering geeft toe!

Er is vanwege den troon een edict
uitgevaardigd, waarin nederig veront-
schuldiging wordt gevraagd voor de
onachtzaamheid van het verleden. De
troon stemt er in toe, dat onmiddellijk
een ministerie zal worden benoemd,
waarin geen personen van adel mogen
zitten. Aan de opstandelingen en zij,
die politieke misdrijven begingen, wordt
vergiftigen geschenken.

Fondsenmarkt.

Laatste Afdoeeningen van de Amsterdamsche Beurs op 30 Oct. 1911.

Cert.	N. H. M.	V.N.	V.N.	V.N.	V.N.	V.N.	V.N.
Aand.	Rescontre	186	186	186	186	186	186
	Javasche Bank	185	185	185	185	185	185
	N. I. Handelsbank	237	237	237	237	237	237
	Hvg. Amsterdam	252	251	251	250	248	244
	Koloniale Bank	228	228	228	225	225	225
	Internationale ex div.	142	141	142	140	142	140
	Escompto	201	201	201	201	201	200
	Paleleh (pref.)	140	140	140	140	140	140
	idem (gew.)	127	127	127	126	126	123
	Redjang Lebong	57	57	58	57	57	57
	Ketahoen (pref.)	580	582	583	572	577	585
	idem (gew.)	133	132	130	130	128	129
	Sidam	83	82	82	82	83	82
	Totok	395	392	398	395	395	395
	Scheepvaart Unie	100	99	99	98	99	97
	Rotterdam Lloy	147	147	146	146	146	147
	Koninklijke Paketvaart Mij. ex div.	130	130	130	130	131	131
	Sem. Cher. Stoomt. Mij.	165	165	165	165	165	165
	Sem. Joana Stoomtram Mij.	214	212	210	210	210	210
	Gloembok.	189	189	189	189	189	189
	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	150	150	150	145	145	144
	Tarakan ex div.	285	285	285	285	285	285
	Geld. Prolongatie.	130	131	130	129	129	127
		2 1/2 pCt.	2 1/2 pCt.	3 1/2 pCt.	3 1/2 pCt.	3 1/2 pCt.	3 1/2 pCt.

Advertentiën.

Verloofd: M. J. MEISS
en
M. C. VAN DEN BROEKE.
Weltevreden
—, 31 October 1911.
Semarang 4874

Verloofd: A. S. SCHUMANN
en
G. D. VAN DEN HOVEN VAN GENDEREN.
Semarang
—, 30 October 1911.
Soerabaja 4882

Getrouwd: JACOB. B. F. HOLMAN
en
A. J. L. A. HESSING.
Soerabaja, 28 October 1911. 4870

De Heer en Mevr. W. ROIJARDS-
BERGMANN geven kennis van de
geboorte van eenen zoon.
Semarang, 29 October 1911. 4880

Heden morgen overleed plotseling mijn
geliefde echtgenoot
T. C. HILL.
Diep betreurd door zijne weduwe
N. HILL—ZEIDEL.
Pekalongan, 30 October 1911. 4881

Op den 25e October ontsliep in de
ziekeninrichting Ngeplak plotseling
na langdurig lijden onze innig geliefde
dochter en eenigst kind
HENRIETTE WILHELMINA VOGEL
in den ouderdom van 20 jaren, diep
betrurd door hare ouders en verloofde.
H. L. VOGEL.) Malang diwan,
L. VOGEL—PORTIER.) Solo.
J. Ch. ARENBBERG PEETERS,
Tandjoengmodjo, Koedoes.
4876

Bij deze betuigen wij onzen hartelij-
ken dank voor de belangstelling
bij onze verloving ondervonden.
A. J. BUISMAN.
J. FRANSBERGEN.
Semarang, 30 October 1911. 4878

LONDEN, 30 October (Reuter).
Ontevredenheid over het
rapport der spoorweg-
commissie.

Er dreigt opnieuw ongeregelheid in
het spoorwegwezen. Gisteren werden op
vergaderingen van de spoorwegbeamb-
ten in verschillende centra moties aan-
genomen, waarin het rapport van de
spoorwegcommissie werd verworpen.
Op enkele vergaderingen werd on-
middellijk staken gevraagd.

Ramsay Macdonald, een van de leiders
der arbeiders, zeide in een rede te
Chester, dat, wanneer de maatschappij,
sprekende door den mond van haar re-
gering, de spoorwegdirecties niet wil
dwingen de klachten van de werknemers
goed te bespreken, die maatschappij
daarvan dan de gevolgen maar moet
dragen.

BATAVIA, 31 October (Partic.).

Officieele cijfers.

In de afdeeling Malang zijn er in
twee etmalen 4 pestgevallen bijgekomen
en overleden 2 pestlijders. Koortsgeval-
len waren er 52 met 2 sterfgevallen.
Ingeleverd werden 4334 ratten.

Nieuwe emissies.

Zooals het *Bataw. Abld.* beweert, wordt
de nieuwe emissie van de N. I. Handels-
bank vóór 31 December tot den koers
van 170 pCt. uitgegeven. Aandeelhouders
genieten preferentie naar verhouding
van één nieuw op vijf oude aandelen.

Verder is er een nieuwe emissie te
verwachten van de Int. Cr. en H. Ver.
„Rotterdam“, groot f 1.250.000 nominaal.

Meerdere veiligheid.

Ten gevolge van de reorganisatie in
het bestuur is de veiligheid in de af-
deeling Bekasi er in den laatsten tijd
zeer op vooruitgegaan. Karbouwen-dief-
stallen, waarvan vroeger herhaaldelijk
werd bericht, komen in den laatsten
tijd haast niet meer voor.

MEDAN, 30 October (Partic.).

Mooie vooruitzichten.

De Amerikanen zijn geducht ingegaan
op de eerste inschrijving van den ta-
baksogst-1911. Het belooft voor de
Deli-planters een prachtjaar te worden.

Abonnementsgelden.

Heden verzonden wij onze
postquantities over het 4e kwar-
taal 1911 ad f 7.60. Beleefd
verzoek om tijdige voldoening,

Bolinder Motoren.

Voor industrieel- en electrisch Bedrijf.

De eenige motor, die door een Javaan kan bediend worden.

TWEETACT RUWOLIE-MOTOR.

GEEN KLEPPEN.

AUTOMATISCHE SMERING.

BIJZONDER WEINIG BEWEGENDE DEELLEN.

NAUWKEURIGE REGULEERING.

GOEDKOOP IN AANSCHAFFING EN BEDRIJF. OVER HEEL JAVA IN WERKING TE ZIEN.

Motorboot fabrikaat Stoel, Alkmaar, in voorraad.

BECKER & Co.

SOERABAJA

SEMARANG

BANDOENG.

S. J. ALDJOEFFRIE

Schoenmaker

PASSAR DJOHAR - SAMARANG.

Levert SCHOENEN, LAARZEN, PANTOFELS, enz. naar maat, van zeildoek, leder in diverse kleuren. Neemt ook reparaties aan.

Goed en stevig werk gegarandeerd. Pas ontvangen van Soerabaja: DAMES-HEEREN- en KINDERSCHOENEN van verschillende soorten leder.

Prijzen billijker dan elders.

BELEEFDE AANBEVOLEN.

4726

BLOEMENHANDEL
Mevrouw VAN VALKENBURG

Telefoon No. 229

Peloran. Semarang.

LEVERT GAARNE
Bloemstukken, bruids-, hand-
en tafelbouquetten.

Lauwer- en grafkransen.

Loose bloemen voor tafel-garneering
niet beneden f 2.—

1714

H. W. Meijer-Hillerström Semarang.

Atelier 1^e rang voor het maken van damescostuums.

Bruidstoiletten vanaf

f 75.- geheel compleet.

Alles voorradig op
het gebied van
damesmodes.

Ontvangen:

Een collectie elegante stofmantels in diverse
kleuren, linnen mantels, linnen rokken, ba-
tiste blouses, benevens zeer mooie parasols.

Rouwenhorst Mulder & Co.

Tjilatjap-Haven

belasten zich met afscheep, expeditie, wegen en rpslag
van goederen en het waarnemen van agentschappen.

4486

Hotel Lans te Rembang.

Beleefde mededeeling, dat van af 1 November a.s.
bedoeld Hotel, wegens ziekte **niet** meer onder het-
zelfde beheer staat als het Hotel Pati.

4887

Brand-Assur. Maatschappij
DE OOSTERLING

gevestigd te Batavia.

Agent te Semarang:

F. M. G. BALABREGA.

Kantoor: Van Hoogendordstraat Telefoon No. 507.

1457

ONZE

zijn onovertroffen en onschadelijk.
Haarolie, maakt het haar glanzend zacht en
tegelijktijd rooswerend, per flac. f 1.—

Haarwassing tegen Hoofdroos per flac f 1.50

Haarwater tegen het Uitvallen (goede wer-
king gegarandeerd) per flac. f 1.50

Haarkleurmiddel kleurt haar van lichtbruin
tot donkerzwart, per flac. f 2.50

Ontharingsmiddel, verwijderd in 5 minu-
ten het haar zonder pijn, per flac. f 1.25

Hoofdwassching tegen Ongedierte per flac. f 1.50

alles met gebruiksaanwijzing.

Verkrijgbaar te Semarang bij

W. F. VODEGEL, Pekodjan.

Batavia, Soerabaja en Bandoeng:

Firma RATHKAMP & Co.

Malang bij Mevr. C. BOCAGE.

J. VAN GORKOM & Co.

Apothekers en Drogisten, Djocjakarta.

Mevr. JANSZ

STADSVROEDVROUW

Doewet-Semarang.

Spreekuur 7½ tot 9 uur.

3245

Nederlandsche Apotheek
CHARLOTTE JACOBS

Parapatan Hoek Menieng,

Batavia.

Nieuw Antiseptisch Mondtinctuur en
Tandpoeder van H. S. PINKHOF, tand-
arts, bereid door C. JACOBS apotheker,
Tandenborstels met de handteekening
van H. S. PINKHOF.

Serravallo's Kina Wijn met staal,
door professoren en doctoren aanbevo-
len tegen Bloedarmoede en slechte Spijs-
vertering.

Eau de Quinine en Shampooing vol-
gens een nieuw recept, uitstekend tegen
roos en uitvallen van het haar.

Zeer fijne Eau de Cologne, geparfum-
meerde Salicyl Bedak.

Teufel's Bulkbanden.

Oorkapjes voor kinderen met afstaande
oortjes. Keizer-borax in originele doo-
zen met gebruiksaanwijzing.

2829

Marmereen Vloertegels

75 x 75 Centimeter

bij

S. L. VAN NIEROP & Co.

4491

Koolzuurhoudende warmwaterbaden

te Sempor,

zijn zeer uitstekend voor zenuw-, jicht-
en reumathieklidmers, en bevorderen den
eetlust. Deze badinrichting, waar tevens
een hotel aan verbonden is, is gelegen
op een afstand van 4½ paal van Gombong.

Inlichtingen zijn te bekomen bij der
Eigenaar Ch. Rapaport te Gombong.

2974

Met de administratie van alle ad-
vertentiën die in Europa worden aange-
boden is belast de firma J. H. DE BUSSY
te Amsterdam.

1628

Vraagt Chabanneau Cognac

3 sterren.

Verkrijgbaar bij de voornaamste tokhouders.

Eenige importeurs: **E. DUNLOP & Co.**

BATAVIA - SOERABAJA - SEMARANG.

4590 B

Suikeronderneming „TJOMAL”

AFDEELING SPIRITUSFABRIEK en ARAKSTOKERIJ, (nabij PEKALONGAN).

Produceert prima kwaliteit, kleurloze neutrale alcohol tot een gehalte van 95 pCt
geschikt voor wetenschappelijke en technische doeleinden.
Prima kwaliteit brandspiritus van 92 pCt, bijzonder geschikt voor spiritus, gloeilicht,
spiritusmotoren, vernis, lakfabricatie etc.

Voor prijsopgave gelieve men zich te wenden tot den
administrateur.

Pilsener Bier

Tjap Koentji

het meest gewilde Bier in de Tropen.

Eenige Importeurs: **GEO WEHRY & Co.**

538

Nederlandsche Handel-Maatschappij

AMSTERDAM.

Opgericht in 1824.

GESTORT KAPITAAL f 45.000.000.—

RESERVEFONDS f 7.124.317.—

Agentschappen te ROTTERDAM en DEN HAAG.

Hoofdkantoor voor het Oosten:

DE FACTORIJ te BATAVIA

Bijkantoor te Weltevreden.

Kantoren te:

SAMARANG MAKASSAR

SOERABAJA MEDAN

BANDOENG KOTA RADJA

TEGAL PALEMBANG

PEKALONGAN SINGAPORE

CERIBON PENANG

TJILATJAP RANGOON

DJEMBER SHANGHAI

BANDJERMASIN HONGKONG.

PADANG

Bankiers te LONDEN:

Union of London & Smith's Bank Ltd.

Koopen en Verkoopen Wissels en verstrekken Reiscrédietbrieven op de voornaamste

plaatsen der wereld.

Openen Girorekeningen.

Nemen Gelden in Deposito tot

3 pct. met een opzeggingstermijn van 12 maanden

2½ pct. " " " 6 " "

2 pct. " " " 3 " "

Koopen en Verkoopen Goudgeld.

Belasten zich met de uitvoering van Effectenorders.

DOEN ALLE ANDERE BANKZAKEN.

TOYO KISEN KAISHA
(Oriental O.S. Co.) and
WESTERN PACIFIC RAILWAY CO.

De nieuwe route via China, Japan, Honolulu, en San Francisco naar alle plaatsen
in de Verenigde Staten, Canada, Mexico, en Europa.

In de vaart zijn de nieuwe drieschroefs stoomers „Tenyo Maru” en „Chiyo
Maru” (21.000 ton), de mooiste van de lijn, voorzien van draadloze telegrafie en
alle moderne gemakken, benevens uitstekende tafel.

De Western Pacific Railway is de nieuwste en mooiste spoorweg in Amerika
en verschaft nieuwe gelegenheden om de wonderen van West-Amerika te zien.
De treinen zijn allen voorzien van restauratie-wagens, conversatie-zaal, biblio-
theek en slaapwagens naar alle steden van de Verenigde Staten.

Tarieven van Semarang:

	1e klasse	2de klasse.
San Francisco.	f 732.—	f 334.—
Chicago	„ 870.—	„ 472.—
New York	„ 912.—	„ 514.—
London	„ 1050.—	„ 574.—

Eerste klasse-tickets geven recht op verblijf in alle havens van China, Japan
en Honolulu, en kunnen de passagiers doorgaan met een stoomschip van de
Toyo Kisen Kaisha of met de Pacific Mail S.S. Co.

Overall tickets en cognossementen verkrijgbaar in de voornaamste steden van
de Verenigde Staten en Europa.

Tickets voor een reis om den wereld tegen verminderd tarief verkrijgbaar.

SOUTH AMERICAN LINE.

Van Hongkong naar Moji, Kobé, Yokohama, Honolulu, Manzanillo, Salina
Cruz, Callao, Iquique, Valparaiso, en Coronel.

Maandelijksche dienst der drie prachtige S.S. „Kiyo Maru”, „Hongkong Maru”
en „Buyo Maru”.

Voor inlichtingen, zoowel voor passagietarieven als vracht, wende men zich tot

BURNS PHILP & COMPANY LIMITED,

3210

Agenten.

BIELE S^r.

Adres:

Komediestraat.

Juist ontvangen:

Guitaren, Violon, Mandolines, Fluiten, Picolo's, Occarino's,
etc. etc.

VIOOLSNAREN, gegarandeerd prima kwaliteit, per stel f 1.— per

stuk 2½ cent meer.

GUITAARSNAREN, gegarandeerd prima kwaliteit, per stel f 1.—

per stuk 2½ cent meer.

MANDOLINESNAREN, gegarandeerd prima kwaliteit, per stel f 0.85

per stuk 2½ cent meer.

PIANO'S te koop en te huur—alzo in commissie.

Voor het repareren van PIANO'S, SERAPHINES, GRAMOPHONES

en alle andere MUZIEKINSTRUMENTEN beleeft aanbevelen.

Repareert en bekleedt biljarts.

PIANOSTEMMEN f 5.— Tjandi f 7.50.

Beleeft aanbevelen:

BIELE S^r.

Adres: Komediestraat—Semarang.

3132

een voorstander van het bouwen van King

De Daily Chronicle zegt daarentegen, dat

De Daily News geeft geen eigen oordeel,

Wat Canada wilde. Het koloniale

Een nieuw schip. Lady Reid was

De rijkskanselier inden Rijks-

Cultuur en Handel.

De Cultuur Maatschappij Pa-

Ingezonden Stukken.

Beschouwingen over het "Onderlinge

Het fonds, zoals het nu beheerd wordt,

bedroeg het 1,25 pct.

De onkostenrekening is veel te hoog,

wanneer onze klerk er 5 minuten over doet

Met een ledental van 1140 en een reserve

Het spreekt van zelf dat de leden, die

De renten van de reserve worden gebezigd

De reserve heeft nu een bedrag bereikt,

Over de laatste elf jaar heeft die reserve

Ik behoor tot afd. C, 4de klasse en zou dan

Resmeerende, kom ik tot de conclusie,

Het belang van het fonds en dat der

Ik hoop van harte dat vele leden na

bedroeg het 1,25 pct.

De onkostenrekening is veel te hoog,

De Lokalanzeiger meldt, dat Italië aan

's-GRAVENHAGE, 30 Oct. (Partic.)

Rechtszaken.

Haven-uitbreiding.

PEKNIG, 30 October (Reuter).

De opstand.

De keizerlijke troepen van Jing-tsiang

Generaal Moe onderscheidde zich door

Een edict.

Bij het edict wordt aan den Mandjoe-

Een keizerlijk edict spreekt afkeuring

BATAVIA, 31 October (Partic.)

Stoomvaart.

Gearriveerd:

BATAVIA, 31 October (Partic.)

Niets bekend.

De Italiaansche consul alhier deelde

Accountants.

Het bestuur van de Nederlandsche

Stuurmans-examen.

Voor het examen voor stuurman bij

Het gewestelijk Bestuur van Atjeh

Luitenant van Eendenburg is bij

SOERABAJA, 31 Oct. (Partic.)

Opgeheven.

Met ingang van 1 November wordt

Er is hier veel oppositie tegen het

delijk te belasten met het toezicht op

BUITENZORG 31 October.

Mutaties.

Ontslagen:

tot controleur op Java Bagchus, thans

Bevorderd:

tot luitenant bij het wapen der

Tijdelijk gesteld:

ter beschikking van den hoofdinspecteur

BATAVIA, 31 October (Partic.)

Binnenlandsch Bestuur.

Geplaatst in de residentie Menado,

Militaria.

Overgeplaatst:

van Malang naar Batavia, de ass-

van Bandoeng naar Tjimahi, en gede-

Geplaatst te Malang, de idem 3e kl.

Overgeplaatst naar het 2e bat. met

B. O. W.

Belast met de functie van opzichter

3e kl. Kivit.

Geplaatst te Magetan, de idem 1e kl.

Van Rheeden.

Toegevoegd:

aan den chef der 3e waterstaatsaf-

deeling, de idem 3e kl. Vodegal,

aan den gouverneur van Atjeh, voor

het aanleggen van een weg door de

Gajoe-landen, de idem De Scheemaker.

Mijnwezen.

Eervol ontslagen de opzichter 3e kl.

op Banka Coolen.

Staatsspoorwegen.

Benooemd:

lezen van een aanval op Homs (Oostelijk

Het eenige bericht van niet-Italiaansche

De Chineesche Regeering heeft zich vol-

gens de Reuter-telegrammen met geheele

Vele Mandjoe-groeten zijn uit de hooge

ambten ontzet — zij kregen „vergunning”

om af te treden — en een keizerlijk

edict vraagt vergiffenis voor het verleden,

terug uit de regering en schenkt den

opstandelingen volle amnestie. Dat is de

moraal van het halve ei, dat boven den

leegen doort wordt gesteld. Of de leiders

van den opstand dit stoute stuk politiek

zullen aanvaarden?

In Engeland dreigt weer een nieuwe

spoorwegstaking uit ontevredenheid met

de voorstellen der staatscommissie, welker

instelling een der voorwaarden was, waarop

de vorige groote staking werd opgeheven.

Een telegram uit Soerabaja spreekt van

oppositie tegen de oprichting van handva-

ning van de nieuwe keur op de broodbak-

kerijen aan den Gemeente-veerarts. Dat

is inderdaad niet de broodnodige man.

Semarang doet het ook origineel. Daar

heeft de directeur der Gemeentewerken het

hygiënisch toezicht op de bakkerijen; het

brood zelf wordt niet gekeurd en de veerarts

zorgt voor het vee.

29 Oct. Ned. ss. Le Maire enz. J. Ver-

tuur. Ned. ss. Van Hoorn, gez. J. Hut

naar Bandjermasin, agt. De Scheepsagen-

tuur. Ned. ss. Van Diemen gez. A. A.

Resner, naar Soemenep, agt. De Scheeps-

agentuur. Ned. ss. Van Riemdsdijk

gez. G. J. Tausent naar Soerabaja, Boele-

leng, Makasser en Molukken. N.I. ss. Speel-

man, gez. Van Emmerik, naar Anjer

en T. Betong. G. st. Java, gez. Nix

naar straat Soenda. N.I. ss. Mossel

gez. Roelisma, naar Pelaboean, Ratoe,

Oenteng. Duitsch. ss. Wartum, gez.

Schmidt, naar Pekalongan, Boeleleng

en Makasser. Eng. ss. River Plate, gez.

Schmidt, naar Soerabaja. G. st. Telegraaf

gez. Kruij, naar de Noord. Gvts.

Wachter, gez. Donges, naar om de

West. G. st. Argus, gez. Van Reenen, naar

om de Noord.

Semarangseche Stadstui.

Muziek-uitvoering

van het Schutterij-tevens stedelijk

Muziekkorps

op Woensdag, 1 November 1911.

Onder leiding van den kapelmeester

L. BREUKERS,

Programma:

1 „Graf Zeppelin” Marsch; Teicke.

2 „Mimosa” Wals u. d. Opert.

3 „The Geisha” Sidney Jones

4 Ouverture der Operette:

„Leichte Cavallerie” Von Suppe.

5 „Wiener Praterleben”

Wals Translauteur.

6 Fantaisie uit de Opera:

„Un Ballo in Maschera”; Verdi.

7 „Sweet Lucinda”

Intermezzo Two Step Ord Hume.

8 „Schaukelwals”

uit „Anf ins Metropol”; Hollaender.

9 „Unsere Garde” Marsch; Förster.

R. K. Eeredienst.

Woensdag, 1 November 1911.

6 ure 's morgens Stille H. Mis.

7 " " " " Hoogdienst.

8 " " " " Lof met preek.

Donderdag, 2 November 1911.

7 ure 's morgens Plechtige Requiem-mis.

Advertentiën.

Mevrouw J. S. C. VEENIS,

piano-onderwijzers.

Diploma Koninkl. Conserv. 's Gravenhage

Laan-Hoogenraad

(Seteran). 4735

Schoenen-Magazijn

F. A. C. KOSIAN.

BODJONG

tegenover Dependence van het Hôtel du

Pavillon.

Telefoonnummer 294.

Speciale inrichting voor Schoenen

naar maat.

Steeds voorradig Dames-, Heeren- en

Kinderschoenen. Degelijk, gegarandeerd

handwerk.

Beleefd aanbevolen.

3597 „Adres: „PAPAN MERAH”.

Het in alle opzichten gunstig bekend staande

Hôtel ANDRÉAS — Maos.

Zeet aanbevolen.

Logies per persoon. . . . f 2.50.

Kinderen de helft.

Eten voor/in de kamer vrij.

Wagens van/naar het station vrij.

4059 Mevrouw ANDRÉAS.

Stelio-Sigaretten

overal! bovenal!

MOCCA g. m. 100 st. f 1.50.

AFRA g. m. 100 „ „ 2.—.

SULTANA g. m. 100 „ „ 3.—.

KEF k. m. 20 „ „ 0.75.

TABAKSPLANT,

DJOG JAKARTA.

973

Wereldtentoonstelling Brussel 1910.

Apollinaris

roode

bekroond met den GRAND PRIX, zijnde de hoogste onderscheiding.

5013

Anklo Bier

is het smakelijkste en lichtste tropenbier ter wereld. Op geheel Java verkrijgbaar.

Te Semarang bij:

S. L. WILTEN (voorh. Th. Hoogvelt).
TAN SIAUW LIP.
I. K. GOEY,
etc.

En gros: **SCHNITZLER & Co.**
Batavia, Semarang, Soerabaja.

Champagne Heidsieck & Co

Monopole

WALBAUM, LULING GAULDEN & Co. SUCCRS.
Demi-Sec. Gout Américain Extra-Dry.

Importeurs
GEO WEHRY & Co.

Geldloterij

Djakakarta 3.75 3.000.— 1 Nov. 1911.
HOOFDPRIJS TREKKING
Franco aangetekend f 0.20 meer.
OEI DJIE HAY, Semarang,
Kassier Handelsbank.

Automobiel-Verhuurderij.

Tarief op aanvraag.

N. V. Rijtuigfabriek **G. BARENDSE**, Semarang.

„Hotel Homann” te Bandoeng.

Geheel nieuw in moderne stijl opgetrokken, is een van de weinige Indische Hotels die speciaal tot hotel gebouwd en ingericht zijn, met 60 RUIME en LUCHTIGE KAMERS waaronder:

Paviljoen- en bovenkamers met prachtige berggezichten,
Aparte recreatie- en leeszaal en moderne eetzaal,
Garage voor auto's.

Het Hotel is geheel electrisch verlicht.
Uitnemende verpleging en bediening. EUROPEESCHE KOKS en voortreffelijke tafel.
Op aanvraag wordt franco toegezonden een door het Hotel uitgegeven Gids voor Bandoeng en omstreken met teekeningen van W. O. J. NIEUWENKAMP.
Telegram-adres: **HOMANN**, Waal's reiscode in gebruik.

De Bibitonderneming Tjimareme te Padalarang, Preanger W/L.

biedt aan voor levering November, December 1911:

Zwart Cheribon- en gestreept Preanger-bibit

uit moedertuinen 4000 voet b. d. z.

Aanvragen te richten tot
GROENENBERG,
Padalarang W/L.

Verzendt uwe
Telegrammen

„Via Eastern.”

WOLF'S HOEST-

Kinkhoestsiroop

f 2. per flesch.

Heeft de eigenschap verharde slijm op te lossen.

Werkt zeer desinfecteerd op mondziekte en darm-aandoeningen.

Kan aan zuigelingen worden toegediend, geheel onschadelijk.

Verkrijgbaar te Batavia, Soerabaja bij de Firma RATHKAMP & Co.

te Semarang bij W. F. VODEGEL.

te Bandoeng, Buitenzorg, Cheribon, Kediri, Malang, Magelang, Modjokerto, Pasoeroean, Probolinggo, Soekaboemi, Solo en Tegal in de Apotheken.

te Pekalongan bij Mevrouw MOTTI

te Malang bij Mevrouw BOGAGE,

J. VAN GORKOM & Co.

Apothekers, Djokjakarta.

De Tjandi Rijtuigverhuurderij

van den Heer C. J. VERMEULEN verhuurt nette

wagens en dogcars

met betrouwbare paarden.

3671 Beleefd aanbevolen.

PENSION

Blakang Kebon

Mej. E. C. KUIPER,

doortrekkenden f 3.50 daags.

Gelegenheid tot berging van AUTOMOBIELEN.

De slaapkamers zijn voorzien van gasverlichting.

Beleefd aanbevolen.

Tel. No. 560. 419

WHITE HORSE WHISKY

(tjap Koeda).

3483

A. G. WIND

Architect-aannemer

SEMARANG SOMPOK 15,

Telefoon No. 33.

2886

Amerikaansche opvouwbaar ijzeren ladders. Licht en sterk.

Te bezichtigen bij de Semarangse Automobiel Mij. H. W. JONKHOFF. Alleenverkoop voor Java: S. D. JANSZ te Magelang. 5268

Sigaren Magazijn

„Midden-Java”

A. C. VAN VALKENBURG & Co.

B
L
A
N
D

BLANDA ITEM

I
T
E
M

5 Cts.

5 Cts.

TEL: 475.

Bij 500 stuks 10% Korting.

BORCATZ

zeer oude jenever,
gestookt met de echte bitters van
Maison Bordelaise, Den Haag.

EENIGE IMPORTEURS:

E. DUNLOP & Co.

BATAVIA, SEMARANG, SOERABAJA, BANDOENG.

Maison A. MICHEL,

Semarang

COIFFEUR

Solo.

De firma A. MICHEL heeft pas ontvangen:
eene collectie damesartikelen,

zooals weefsels van wit en gekleurd doek.
Zijde, satijn, mousseline, Maline-tulle, batisten stof, katoenborduursel, zijden tulle, katoenen weefsels, Nausouk, singal:tte, satinet Grenadine; witte en gekleurde sluiers voor rokken.

Gemaakte hemden, onderrokken en blouses.

Kramerijen.

Nouveautés op elk gebied.

Knoopen, garneersel, garen, naalden, spelden, fantaisie-galons, enz. enz.

Binnenkort (ongeveer 10 dagen)

verwachten wij hoeden voor dames en meisjes, naar den laatste smaak, alsook kant, valenciennes en borduursels in elk genre.

PIANELLI FRÈRES, opvolgers.

Devoes Petroleum

verkrijgbaar

à f 3.70 per kist contant

ex goedang Kehon-Laoet, Samarang.

EK GWAN KONGSIE,

Agenten van de STANDARD OIL COY OF NEW-YORK.

4813

„Hollandia” Melk.

Merk Roode Driehoek.

tjap

merah.

tjap

merah.

Eenige Importeurs: **GEO. WEHRY & Co.**

OBAT SEREAWAN

bereid door

RATHKAMP & Co.

Batavia, Medan, Soerabaja, Djember, Bandoeng.

Deze obat sereawan is van erkend gunstige werking.
Deze obat sereawan is ook in gebruik bij de hospitalen en zieken-inrichtingen van het

Gouvernement van Nederl.-Indië.

Prijs per 1/1 flesch met gebruiksaanwijzing f 3.—

1716 D

Wederverkoopters ruim rabat.

Roupe van der Voort & Z.

's Hertogenbosch 's Gravenhage Rotterdam
Lood- en Tinpletterij, Hagelgieterij

Fabrikanten van: Geplet lood en Tin.

Geplet Lood en Looden Buizen vervaardigd van gegarandeerd Zuiver Mijn-

lood ten dienste van:

Zwavelzuur-Guano- en dergelijke fabrieken.

Looden-Compositie-tinvoering- en Tinnen Buizen.

Tinvoering Buizen met inwendige lakbedekking (Systeem Dr. VAN HUFFEL).

Stanniol (Bladtin) van gegarandeerd zuiver Banka Tin.

552

FEUILLETON.

De Paarden Halsketting.

Naar het Engelsch

VAN
ARTHUR APPLIN.

12.) „Ik heb geen de minste haast er mee, kerel,” zei Harvey, „wie weet hoe jij morgen veine hebt.”

Michel stond op, nam een glas whiskey-soda en vertelde de kamer.

Toen hij een poos later naar zijn slaapkamer wilde gaan was Miriam hem juist voor. Hij wachtte nu onder aan de trap en ging eerst naar boven toen hij haar de deur harer kamer hoorde sluiten. Om naar zijn slaapvertrek

te gaan moest hij het hare langs.

Langzaam liep hij de trap op, het portaal over, bevestigd voor zijn zusters' gelaat als hij vertelde wat gehoord was.

Den volgenden morgen zou hij vroeg naar Londen gaan, wegschrijven als een dief met juwelen van zijn zuster, om althans een deel der schulden te betalen aan een man die volgens hem het niet ernstig met Ruth meende.

Bij het voorbijgaan van Miriam's deur zag hij iets glinsteren op den grond, half onder een gordijn verborgen.

Hij stond stil, raapte het op en had de paarden halsketting in de hand.

Hij zag naar de deur die gesloten was en vond het vreemd dat Miriam het verlies niet oogenblikkelijk had bemerkt.

Waarschijnlijk had zij het vallen niet gehoord door het zware gordijn waarop de paarden waren terecht gekomen.

Michel woog ze op zijn hand, als wilde hij de waarde taxeren; hij glimlachte. Wel

tweemaal kon hij zijn schulden betalen als die zijn eigendom waren.

Hij liep er mede naar de kamer van Ruth, maar hoorde voetschappen. Een bediende kwam langs en wenschte hem goeden nacht.

Schielijk verborg hij den ketting en zoodra de man verdwenen was tikte hij aan de deur bij zijn zuster. Zij opende die een weinig en zag door een kier. Ruth was bleek en had beschreide oogen.

„Miriam heeft dat ding laten vallen voor haar deur,” zei Michel. „Ze moet het terug hebben, wil zij het haar geven? Je ziet er niet gelukkig uit, zusje!”

Ruth deed haar best te glimlachen.

„Kom even binnen, ik heb mijn juwelen ingepakt in mijn juwelen-kistje,” zei ze.

„Kom dat morgenochtend naar halen, ik veronderstel dat je weer verloren hebt, anders zou ik het al weten.”

Michel knikte toestemmend en ging naar zijn kamer zonder meer een woord te zeggen.

Ruth sloot haar deur en stond toen met de paarden van Miriam in haar hand. Zij was nu niet jaloeersch op het sierad, maar wel op de waarde die ze vertegenwoordigde. Zij had een lijst gemaakt van haar eigen juwelen en was verbaasd zoo ver als de opbrengst nog af zou zijn van de som die Michel aan Harvey verschuldigd was.

Zij was niet jaloeersch van de attenties die hij aan Miriam had bewezen. Zij begreep die, haar verliefing was nog geheim en van daar had hij zich niet met Ruth bezig gehouden, zoo licht hadden zij zich dan verraden.

De tusschendeur naar Miriam's kamer stond aan. Miriam zette die tegen den nacht altoos wijd open, zij was bang vertelde ze, om in donker alleen te wezen.

Het licht in haar kamer was reeds uit en zij scheen te slapen toen Ruth binnen kwam en haar naam riep. Zij antwoordde niet.

„Miriam,” zei Ruth nog luider. „Miriam

het spijt me je te moeten storen, maar hier

is je paarden collier. Miek vond die op het portaal. . . wat ben je toch verbazend nonchalant op zulk een prachtige bezitting.”

Miriam gezwond en deed of zij Ruth maar half begreep.

„Och, het kan me niet schelen,” zei ze slapertig. . . ik was in slaap. . . wat wil je. . . leg het maar op de kleedtafel. Goeden nacht.”

„Goeden nacht, beste!” zei Ruth.

Rancune had zij niet tegenover haar vriendin. John Harvey had haar lief, dat wist ze en Miriam hield van hem.

Een gevoel van medelijden kwam boven. Zij ging naar het bed en gaf haar een kus.

Toen sloop ze zacht naar haar eigen kamer. Maar toen Miriam zich alleen en onbespied wist, opende zij wijd haar oogen en keek naar het licht in Ruth's vertrek.

Zij zag die in de witte nachtpajon heen en weer loopen. Van haar bed door de openstaande deur zag zij het juwelen-kistje op

tafel staan.

Zij wist dat Michel dat kistje 's morgens mee naar Londen zou nemen om de sieraden te verkoopen. Een plan kwam tot rijpheid. Het kon gemakkelijk geschieden. Niet voor niet had zij voor luistervink gespeeld.

John Harvey was knap en eerlijk, maar als velen blind.

Hij wist niet hoe de schuld zwaar drukte en Michel hoog inzette, altoos in de hoop die schulden te kunnen afdoen.

Miriam zag Ruth het kistje sluiten en op de toilettafel zetten.

Toen hoorde zij haar in bed gaan en het licht ging uit.

Een doodsche stilte volgde.

(Wordt vervolgd).

Postzegel-Handel

met 40 pCt. reductie op Senf.

Koop - Verkoop - Ruil.

Telefoon No. 4.

H. O'HERNE, Semarang.
4977G

Stadstuin-Semarang.

Heden avond

Groote voorstelling van de JULIANA-BIOSCOOP.

BIOSCOOP VAN DEN EERSTEN RANG.

PROGRAMMA:

1. GERED DOOR EEN ROODHUID.
2. PATHE'S LEVENDE FOTOGRAFISCHE COURANT. Kino-opnamen der meest actuele gebeurtenissen.
3. DE "KROMATS".
4. DE BEDEVAART-TEMPELS VAN NIKKO.
5. MIJNHEER HEEFT LAST VAN GEZICHTS-ZENUWTREKKEN.

+(PAUZE)+

Muzikale voordracht.

6. BONIFACIUS VIII.
7. NICK WINTER EN DE GEHEIMZINNIGE DIEFSTAL IN HET HOTEL.
8. RIGADIN KOMT BIJ HET VERKEERDE MEISJE.

Komische scène gespeeld door Prince.

Alle voorstellingen worden opgeleust door eigen strijkorkest, onder leiding van den heer TJEPEKEMA.

Dit programma kan naar omstandigheden gewijzigd worden. Woensdag en Zaterdag verandering van Programma.

Iederen avond 2 voorstellingen: 1e. van 7 uur, 2e. van 9½ uur.
Woensdags en Zondags, alleen 1 voorstelling van 9½ uur.
Prijzen zooals gewoonlijk.

1323

WEDRENNEN

TE DJOKJAKARTA.

De jaarlijksche Wedrennen en Feesten zullen plaats hebben op

3, 4, 5 en 6 November 1911.

3 NOVEMBER 1911, 's Avonds LOTERIJ.
4, 5 en 6 NOVEMBER 1911, 's Ochtends WEDRENNEN.

FEESTELIJKHEDEN:

VRIDAG 3 NOVEMBER 's Middags 4½ uur

AUTO-CORSO.

(Natuur- en Kunstbloemen).

onder patronaat der JAVA MOTOR CLUB.

MAANDAG 6 NOVEMBER

BAL MASQUÉ

van Pierrots en Pierrettes.

De overige feestelijkheden zullen nader worden bekend gemaakt.

4416

Pilsener Bier,

MERK

UIL

als geschenken aan boord van de K. P. M. booten.

Gecondenseerde Melk,

MERK

Aurore

(full cream).

Verkrijgbaar bij TAN SIAUW LIP.

2209B

25%
korting à contant.

25%
korting à contant.

Tijdelijke Opruiming

wegens
verhuizing

van
Diverse Goederen als:

Immer goedblijvende metalen CIGARETTEN-KOKERS.

ASCHBAKJES van koper, glas en marmer.

PRENTBRIEFKAARTEN van Semarang.

" " " Tjandi.

" " " Java-Typen.

BRIEVEN- en COURANTENHANGERS van stevig carton.

ROOKSTELLEN in gepolijst koper en nikkel.

FAYENCES

van de Plateelbakkerij „de Distel“-Amsterdam, enz. enz.

Sigaren - Magazijn „DE TABAKSPLANT“

J. A. VERMEULEN & Co.

Semarang.

25%
korting à contant.

25%
korting à contant.

Vraagt het zoo gewilde

AMSTEL BOCK-BIER.

Verkrijgbaar bij
TAN SIAUW LIP.

Importeurs:
E. DUNLOP & Co. Semarang.

Wouterlood's Conserve

BESTE en GOEDKOOPSTE IN GEBRUIK.
Uitsluitend En gros verkrijgbaar bij Gebrs. SUTORIUS & Co. En detail bij
TAN SIAUW LIP en TAN KINO HOEY.

HOTEL VAN HORCK GAROET.

Uitnuntende tafel. Europeesche kok.

Eigenaresse: Mevrouw P. VAN HORCK.

Kunstliefhebbers.

Wij ontvingen 17 October 1911 een
fraaie collectie

**Etsen, Gravures en Pastel-
teekeningen.**

Fotografie & Kunsthandel

N. VAN WINGEN.

TENTOONSTELLING VOOR SCHOOLVERSIERING

Aesthetische Opvoeding

te SEMARANG, in de maand November 1911.

Inzendigen worden tot uiterlijk 4 November ingewacht. Voor alle mogelijke
inlichtingen wende men zich schriftelijk tot den Secretaris,

4384

F. W. STAPEL, Bodjong 85.

Haarlem-Holland.

Ten huize van C. A. BEUTE, Leeraar in de Fransche Taal, Zijlweg 33 te
HAARLEM,

wordt aangeboden opname

in het gezin en toezicht op de studie voor twee of meer jongens of meisjes.
Informaties worden gaarne verstrekt door den Heer A. S. CARPENTIER
ALTING, Em. Pred., Plein 19 te 's-GRAVENHAGE. 4788

„HET TIJDSCHRIFT“

Uitgever: E. F. E. DOUWES DEKKER, Bandoeng.

24 Nummers per jaar — f 2.50 per Kwartaal excl. porto
bij vooruitbetaling.

Inhoud van No. 5 (1 Nov. d. j.):

PATRIOTISCHE BESPIEGELINGEN. — PROFESSOR GUIGLIELMO FERRERO
(Turijn): Zedelijke Verwoesting als gevolg van westersche Civilisatie. — D. VAN
HINLOOPEN LABBERTON: Het hollandsche Regime op Java en de Vereering
van Dewi Sri. — EDWARD HOLTON JAMES (Rome): De ware Geest des Christen-
doms. — TIJPTO MANGONKOESEMA: Koloniaal-Nederland is bevreemd voor
Koning Damos. — Dr. A. TAVILET (Constantinople): Het Ottomaansche Toekomst-
probleem. — ED. F. W. CROESE: Geen Dogma in de Wetenschap!

De Uitgever doet f 0.50 te goed voor elk nummer 1 en 2, hem daartoe
franco toegezonden. Nog slechts van No. 5 proefnummers beschikbaar. 4050

Nederlandsch Indische Handelsbank.

Het Hoofdagenschap der Nederlandsch Indische Handelsbank te Ba-
tavia bericht, dat bij alle kantoren in Ned. Indië tot 21 November 1911 uitsluitend
voor Aandeelhouders der Ned. Indische Handelsbank de

inschrijving is opengesteld op f 2.500.000.—

aandeelen der Bank, in coupures van f 1000.— niet deelende in de winst van
het boekjaar 1911, tot den koers van 170 pCt.

Voor elk aandeel, waarvoor wordt ingeschreven, moeten coupons No. 9
der aandeelen van f 1000.— en/of coupons No. 46 der aandeelen van f 150.—
gezamenlijk een nominaal kapitaal vertegenwoordigende van minstens f 5000.—
worden overgelegd.

Prospectussen en inschrijvingsbiljetten worden op aanvraag verstrekt door
alle kantoren der Bank in Ned. Indië. 4888

Batavia, 31 October 1911.

Wie

prijstelt op een zachte, blanke huid zonder
somersproeten, vetwormpjes, puistjes,
bloedvlekjes, enz. gebruikte onze

Vóór en na
het gebruik.

Sproetenzalf.

Prijs f 2.50 per potje
met gebruiksaanwijzing.
Te Semarang verkrijgbaar bij W. F. VODEGEL
Pekodjan.

J. VAN GORKOM & Co.

Hotel Concurrent Maos

Logies f 2.—

Eten in de kamers zonder verhooging.
Wagens van 't station vrij. 3832

Aanbevelend. 1403

JAPANSCH DRUPPELS

van
MATHEY-CAYLUS

TANDPIJN

De Japansche Druppels stillen
en genezen de hevigste kiespijn
en voorkomen den terugkeer.

OLIN & COMAR - PARIJS

En in allen Apotheken. 547

Veel Succes!!

MALARIA-KOORTSPOEDER

HOOFDBESTANDDEEL

GAMBIR-OETAN (FIGUS RIBES)

Gewaarborgd echt en versch.

Ter voorkoming van namaak, uitsluitend
verkrijgbaar bij:

Mevr. N. HIELCKERT te Garoet.
f 5.— per flesch à contant. 1403

JICHT
LIKEUR
van Dr.
LAVILLE
CLIN & COMAR - PARIJS
En in allen Apotheken. 550
RHUMATISMUS

Uitverkocht.

De loten der 397ste Ned.

Staatsloterij.

zijn uitverkocht.
De 398ste Ned. Staatsloterij vangt aan te
trekken tegen Ult. November 1911 en worden
de loten ook tegen dien tijd ontvangen. Bestel-
lingen vergezeld van remisse worden gaarne
tijdig tegemoet gezien.

Heel lot f 90.— Half lot f 45.— Kwart lot
f 22.50. Vijfde lot f 18.— Tiende lot f 10.—
wintgste lot f 5.— Naar buiten plus porto
aanteekenen.

Trekkingplan wordt bij ieder lot gevoegd
en is op aanvraag gratis verkrijgbaar.
Bij uittoting met „PRIJS“ of „NIET“ zenden
wij ieder deelnemer een officiële lijst der
trekking waarop het genomen nummer voor-
komt.

Kassierskantoor SMITS & Co.
Gang Secretarie, Weltevreden.

WITTEPAKKEN voor Heeren, PYAMA'S,
SPORTHEMDEN of FLANELLEN.

KABAJA'S, SLAAPBROEKEN, enz. enz.

Witte en andere Petten

Dames GOETANG-HEMDEN.

PANTALONS en ROKKEN.

BEDSPREIEN, SLOOPEN, KLAMBOE'S,

TAFELLAKENS, SERVETTEN, DOEKEN,

GROENE ZEEP en DAYLIGHT ZEEP.

Confetti en Serpentes

levert gaarne op bestelling

Mevr. A. WOLFF-METZ.

Karangbidara-Semarang.

2453

Bloemenhandel

PENDRIAN, Semarang.

Levert geen losse bloemen, maar wel
bloemstukken, manden en handbouquetten.
Gratkranen, palmtakken en kruisen.
Vaste aanvoer van mooie bloemen, 4
maal per week.

Bij tijdige kennisgeving kunnen extra
soorten bloemen besteld worden.

Beleefd aanbevelend,
Wed. BROEKHALS.

4932

ODEON

JUMBO

De BESTE van alle Muziek-Platen.

NIEUW: Complete Opera-Series in albums
o.a. Cavaleria Rusticana, Pajjas
Tannhauser, Lohengrin.

NIEUW: DANS-SERIES, zeer geschikt
voor bal-avonden, partijen etc.

Vraagt s. v. p. prijslijsten onzer be-
kende GRAMOPHONES.

Catalogussen op aanvraag gratis en
franco.

International Talking

Machine Company

M. STIBBE & Co.

Amsterdam 322 Singel

486

PIANIST

met Holl. Opleiding Conservatorium
heeft nog eenige uren disponibel
tot het

geven van lessen.

Aanmeldingen onder No. 4506 dezer.

H. H. Voetballers.

Groote opruiming van

Prima VOETBALSCHOENEN

tegen VERMINDERDEN prijs,

doch uitsluitend à contant.

Pas ontvangen:

Bicycle Capes.

(Rijwielmantels.)

Licht en Onoordringbaar.

Deze Fietscapes zijn ook zeer geschikt
voor Dames.

Beleefd aanbevelend,
toko B. HAIGHTON,

Doewet No. 16, Semarang.

2214

Per s.s. „KAWI“

ontvingen wij eene collectie ver-
schillend gespeeld en kleine cinematographs
met prachtige gekleurde films.

Verder:

Diverse gekleurde poppen, ook kunnende
zeggen Papa en Mama.

Beleefd aanbevelend:
Toko „Insulind“

TAN IE GIAM,

Karangtoeri,

telefoon No. 612. 4590 4890

Willige Verkoop

op Zaterdag, 18 November 1911,

te AMBARAWA,

ten overstaan van den Vendumeester

te SALATIGA,

VAN:

2 Perceelen.

recht van eigendom, groot 300 en 366 M.
met daarop staande bebouwing, gelegen
ter hoofdplaats Ambarawa, kampong
Pandjang, bij de verponding geregistreerd
onder Nos. 3249 en 3250, wijk letter W,
toehorende aan den heer O.B. DE KAT.

De Gemachtigde van den eigenaar,
Mr. A. W. HARTMAN.

4855

Aankondiging.

Gegadigden voor de

levering van rijst

ten behoeve van het Departement van
Oorlog te Batavia, Meester-Cornelis, Tji-
mah, Bandoeng, Willem I, Banjoebiroe,
Salatiga, Magelang, Djokjakarta en Soe-
rakarta, gedurende het tijdvak 1 Januari—
30 Juni 1912, waarvoor op 13 November
a. s. eene openbare aanbesteding zal
worden gehouden te Batavia op het Bu-
reau van den Gewestelijken Intendant
aldaar, worden voor verdere bijzonder-
heden verwezen naar de betreffende
aankondiging in de Javasche Courant
van den 17e October 1911 en volgende
nummers.

De Gewestelijke Intendant
van de 2e Militaire Afdeling op Java
4754 M. C. BOON.

Toko-Vendutie

door
SOESMAN'S KANTOOR

Woensdag 1 November a. s.

Van OFFICIERSDRILLS.

AUSTRALISCHE HAMMEN } niet goed,

AUSTRALISCHE BOTER } terug.

NETTE HEEREN- en DAMESSCHOENEN.

COCO'S VOETENVEGERS.

NORMAN SCHRIFTMACHINES

(uitsluitend door duidelijk letter-
type en goedkoop prijs).

NAAMMACHINES, REGULATORS.

13 KISTEN à 30 RIEM SCHRIF-
PAPIER.

200 IJZEREN FUSTEN.

KEURIGE MAIL- en HUTKOFFERS.

CITY-BAGS.

Kantoor, ook wel huistelefoon.

99 zakken SUPERIEURE

HOOFDSUIKER, zeebeschaaidig.

4848

Inenting tegen cholera.

Op de ondervolgende dagen zal

gelegenheid worden gegeven aan het

personeel van kantoren, winkels en

werkplaatsen in de stad om tegen chole-
ra te worden ingeënt:

Woensdag 1 November 8 uur v. m.

bij de draaibrug aan het Havenkanaal en

10 uur v. m. aan de Kleine Boom,

Donderdag 2 November 8 uur v. m.</

META CRULL
 Bodjong.

**Lever toiletten
 in elk genre.**

Ruime keuze in stoffen en garnituren.

169

A CRULL
 Bodjong.
toiletten
in elk genre.
 uze in stoffen en garnituren.

STEEDS IN VOORRAAD BIJ DE
Maatschappij voor Uitvoer- en Commissiehandel.

J. HERZBERG
 muziekonderwijzer
**voor piano, viool,
 en violoncel,**
Bodjong.

Zaadhandel L. DROOP
 SOEKABOEMI - PREANGER.
Ontvangt elke maand aanvoer Europeesche
GROENTEN- en BLOEMZADEN,
 mede verkrijgbaar Indische Groentenzaden.
 Handleiding Groenten- en Bloementelt 60 cent.
Geïllustreerde Prijscurant gratis.

kr

Mence
ontslag
dienaa
— H
je ont
Je zu
man!
— J
stoord
slagen
— B
— Alle
— Oc
Waar
minac
den W
ben.
Milb
— Z
schooi
Na
zijn a
schudd
— V
De g
peide
cheque

Prima Borneo Sigaren

MERK

TRIO

Timbu Mata

TIMBU MATA POPULARS f 2,35 per kistje à 50 stuks.
TIMBU MATA PATRICIANS „ 2,85 per kistje à 50 stuks.
TIMBU MATA OFFICIALS „ 3,05 per kistje à 50 stuks.

Meest doelmatige verpakking voor de tropen.

Bij alle goed geassorteerde Toko's verkrijgbaar.

Meneer, wie u ook bent, ga heen. U bent ontslagen. Meneer Mil mijn nieuwe kamerdienaar, zoals hij zegt, Mil — nog wat wijn! — Hoor je 't? vroeg Milburn. — Hij heeft je ontslagen. Wij allebei hebben je ontslagen. Je sult een anderen dienst moeten zoeken, man!

— Ja, meneer antwoordde Trichler onverstoorde. — 't Is in orde. Wij zijn beiden ontslagen.

— Beiden! herhaalde zijn meester huilerig. — Allebei. Duivels jammer, Trichler.

— Och, meneer, wat zullen wij eraan doen! Waar moet hij slapen? voegde hij er bij, minachtend wijzend naar den weer inzienden Winckley. — Ik kan hem hier niet hebben.

Milburn schudde verlegen het hoofd.

— Zet hem de deur uit. 't Is maar een schooier! Heb jij hem hier gebracht, Trichler? Na nog eenige discussie wijdde Trichler zijn aandacht aan Winckley, dien hij wakker schudde.

— Waar woon je? vroeg hij.

De gast opende flauw de oogen. Hij mompelde: — Vooruitbetaling... een kwartaal... chèque...

Trichler handelde ten slotte op eigen initiatief en horg den logé in een kabinet.

Toen Winckley den volgenden ochtend ontwaakte in een hem vreemd vertrek, zag hij 't vaderlijke gezicht van Trichler over zich heen gebogen.

— Waar ben ik, waarde heer? begon hij.

— In 't huis van meneer Milburn. U was te dronken, neem me niet kwalijk, om te loopen; daarom hebben wij u hier geborgen. De complimenten van meneer, en hij was niet al te wel. Hij kan u niet goeden-dag zeggen, maar heeft mij verzocht, u dit te geven.

Trichler gaf hem een couvert.

— Milburn? ... mompelde Winckley, langzaam het couvert openend. — O, ik begin mij te herinneren... 'n Beste kerel... 'n Beste kerel...

Het couvert bevatte een bankbiljet van vijf pond. Winckley bezag het nauwkeurig en zijn gelaatstrekken teekenden voldoening. Dan las hij 't begeleidende briefje:

— Waarde heer Winckley. — Trichler zal u mijn verontschuldiging aanbieden, wijl ik door zware hoofdpijn niet in staat ben, u van-morgen te ontmoeten. Hierbij als bewijs van erkentelijkheid, een klein cadeau voor bewezen diensten. Wees zoo goed, deze kleinigheid te accepteren. Ik blijf uw schuldenaar voor een aangenamen avond. Doe s. v. p. geen moeite om nogmaals een bezoek te brengen uit misplaatst begrip van hoffelijkheid; want, zoals Trichler u zal zeggen, ik ben bijna altijd uit. Gelooft mij, met de beste wenschen.

Uw dienstwillige
THOMAS MILBURN.

— 'n Goeie kerel! mompelde Winckley nog eens, terwijl hij de vijf pond zorgvuldig borg in zijn binnenzak. — Trichler, is er een restaurant hier in de buurt, waar ik kan ontbijten? Trichler gaf de gewenschte inlichting: — Wil ik misschien om een taxi voor u fluiten, meneer?

— Neen, luide het deftige antwoord. — 't Lijkt mij mooi weer. Ik zal wandelen.

centelijkheid, een klein cadeau voor bewezen diensten. Wees zoo goed, deze kleinigheid te accepteren. Ik blijf uw schuldenaar voor een aangenamen avond. Doe s. v. p. geen moeite om nogmaals een bezoek te brengen uit misplaatst begrip van hoffelijkheid; want, zoals Trichler u zal zeggen, ik ben bijna altijd uit. Gelooft mij, met de beste wenschen.

Uw dienstwillige
THOMAS MILBURN.

— 'n Goeie kerel! mompelde Winckley nog eens, terwijl hij de vijf pond zorgvuldig borg in zijn binnenzak. — Trichler, is er een restaurant hier in de buurt, waar ik kan ontbijten? Trichler gaf de gewenschte inlichting: — Wil ik misschien om een taxi voor u fluiten, meneer?

— Neen, luide het deftige antwoord. — 't Lijkt mij mooi weer. Ik zal wandelen.

F. W. KRAPP

Soerabaia Telef: 412 Passer Besar.

Groot modemagazijn.

Atelier voor het opmaken van alle soorten Dames-enkinderkleeding.

Gasfabriek Semarang.
Verkrijgbaar:
Smeedcokes.

In bijna alle smederijen en ateliers van Midden-Java is dit materiaal in gebruik en wint steeds nieuwe afnemers.

Koolteer.

Deze is dun vloeibaar, dekt prachtig, dringt flink in, droogt vlug op, bevat een zeer groot gehalte aan desinfecterende bestanddeelen. Hierdoor is deze teer beter dan geïmporteerde teer voor het behandelen van suikerbittstekken geschikt.

Pijpen en fittings.

Zeer groote voorraad tegen scherp concurrerende prijzen. Leidingen volgens tekening worden pasklaar geleverd.

Steenkolen,

Prima kwaliteit tegen lagen prijs.

Gloeilichtkousjes, Glazen, Lampen, Branders, Ballons enz. in uitgebreide keuze.

Mevrouw ANGENENT
Modiste
Semarang.

Heeft ontvangen beeldige stoffen in moderne kleuren, lieve katoentjes met en zonder rand, damesblouses, tennis- en schaatsenrij-mantels, elastiek voor sarongbanden, en voorts andere fournituren. Onze geregelde toezendingen in mode-artikelen zijn het allernieuwst.

Houdt zich beleeft aanbieden voor het leveren en opmaken van toiletten in alle genres en voor het leveren van de zoo zeer gewilde koelings reformcorsetten (koelgangcorsetten) en dames elastieke buikbanden.

Naamlouze Venootschap
V. OLISLAEGER & Co.
Juweliers, Goud- en Zilvermeden Graveurs
EN
Horlogemakers.
1532 Rijswijkstraat Weltevreden.

KLOSTER BIER.

3481

LOTEN

van diverse loterijen

uitverkocht.

LIEM KIK HONG.

3327 Kasser JACOBSON.

Ziekten

„SAMARITER.“

WETTELIJK GEDEPONEERD.

Eenigst middel voor Heeren om geslachtsziekte te voorkomen. Prijs compleet f 1.30. Alleen echt met bovenstaand nummer en de naam „Sanitas“ Den Haag. Verkrijgbaar bij de meeste solide apothekers en drogisten of direct p. post v. d. Maatschappij „Sanitas“.

Koninklijk goedgekeurd, Den Haag.

2396 Engros: BAGNOL & Co. Batavia.

Schoenmakers-Atelier

N. MARTENS
Bodjong-Semarang
tegenover MAISON SMABERS.

Speciale inrichting voor schoenen naar maat. Steeds ruime keuze van Dames-, Heeren- en Kinderschoenen. Degelijk gegarandeerd handwerk.

VERDER:

Verschiedene soorten kappen, sporen, smeren en likdoorninfectuur. Beleefd aanbevelen.

ENG TJANG SENG
Meubelmaker

PANDEAN — Semarang.
Heeft in voorraad verschillende modellen rottan-meubellarij.
Lever binnen korten tijd rottan ameublement volgens tekening. Modelboeken op aanvraag verkrijgbaar.

Prijzen zeer billijk.

BELEEDF AANBEVOLEN.

2866

Een zeer groot aantal personen hebben hunne gezondheid hersteld en behouden door het gebruik der **PILLEN GAUVIN**.

Dit seldzaam en krachtig geneesmiddel is gewaarschuwd tegen het gebruik en werkt uitstekend. Door zijne bloedzuiverende eigenschappen kan dit geneesmiddel toegepast worden tegen maag-, ingewands-, borst lever-, zenuw- en huidaandoeningen, hoofdpijn, verhitte, zwakten, bloedaarmoede en moeilijke spijsvertering.

In Verkoop in alle Apotheken en Fabeurij Saint-Denis, 147

BIBLIOTHEEK

Komediestraat.

Dagelijks geopend van 's morgens 7 tot 's middags 5 uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.
Leden buiten Semarang worden aangenomen.

2072

Verkrijgbaar:
Thee-obat

tegen de pest- en Maduresche koorts en obaat bij getrouwde dames de menstruatie te bevorderen als die eenige dagen te laat komt; gegarandeerd op een gunstige uitwerking.

Obaat om mager en om dik te worden. Olie-obaat voor chronische Asthma. Tien gulden per seltserwaterflesch onder rembours of toezending van remise, adres:

4561 Mevrouw REISNER, Madioen.
Rijwielen f 28,50.

Gegarandeerde rijwielen f 28,50, dito stuur, 2 remmen, nikk. velgen, freewheel f 34.—

Roland rijwielen f 45.— 65.— 85.— de beste Hollandsche machines aan de markt.

Org. Merlin rijwielen (Engelsch) stuur 2 remmen, nikk. velgen, kogel freewheel. Heeren f 45.— Dames f 47.— Buitenbanden f 1.80 — 6.50. Binnenbanden f 1.40 — 4.— Alle merken en soorten.

Vraagt geill. prijscourant; handelaars korting.

ROLAND RIJWIEL COMP.
Binnenweg 126. ROTTERDAM.
Eigen rijwielabriek. 3245

Insignes en Medailles

Stempels en Gravures in staal en alle metalen.

INRICHTING VOOR FIJN PERSWERK en MASSA-ARTIKELEN als: penningen, „ESTATE MONEY“, controlemerken, enz.

Fa. BAUMANN & KNAUBER
N. Z. Voorburgwal 83. Amsterdam. 488

N.V. De Ned.-Ind. Industrie

FABRIEK VAN STOOM- EN ANDERE WERKTUIGEN Soerabaja.

Specialiteit in Ijzeren Gebouwen en Bruggen, Suikermachines, Vezelmachines, Rubbermachines en Theemachines.

Agent voor:

ROEHRIG & KOENIG MAGDEBURG Suikermachines.
BORSIG BERLIN Stoomketels, Centrifugaalpompen, Locomotieven.
RANSOMES SIMS & JEFFERIES Ltd. IPSWICH Locomobielen.
THIEM & TOEWE HALLE Benoidlicht.
FINIGAN ZABRISKIE & Co. PATERSON Vezelmachines.
DOLBERG HAMBURG Rails en Spoormaterieel.
GUELDNER-MOTOREN GESELLSCHAFT ASCHAFFENBURG Gueldner d. z. verbeterde Dieselmotoren.

NOHL & Co. KEULEN Kettingen en Kettingwielen.
GOUDRIAAN DEN HAAG Pan- en Steenmachines.
SCHWABACH Kunstmatige trek.
DIJCKERHOFF & SOEHNE Cement.
ZWEEDSCH WERKTUIGSTAAL.

NED. IND. INDUSTRIE Soerabaja.

Agent te Klaten: C. F. VAN DER SPEK.
Tegal: S. BUIS.

4779

Foto-toestellen -KODOKS- IVENS & Co.

Hoffeveranciers

NIJMEGEN

(HOLLAND).

Wat de keur is bij goud- en zilverwerken, dat is de naam IVENS & Co. op een foto-toestel.

1366A

Attentie!

Voor Rubber-Ondernemingen

ter directe levering in voorraad:

IJSAZIYN (acidum aceticum glaciale),

gegarandeerd 98 tot 100 pCt.

in hondebokken van twee demijohns à 25 K. G. elk,

Prijs INCLUSIEF EMBALLAGE f 40.—

Per twee hondebokken (dus 100 K. G.) f 75.—

Op verzoek toezending van monsters rubber-aftapmesjes ter bestelling uit Europa.

Solosche Volksapotheek Soerakarta

JAVA.
2171 B

Rookt de merken:

TEODORA

EN

GLORIOSO

VAN

B. LUKWEL

(ROTTERDAM).

P. MOURGUES
Semarang — Djocja.

opgemaaakte dameshoeden, enz. enz.
Sjerpen, volles. Opgemaaakte en niet-
Blouses (Kimono-), Mantels,
ROKKEN,
Nouveauté's
1911
KANTEN,
linten, Entre-deux, Zwitsersche
kant, diverse garnituren, enz. enz.

Prachtige collecties!
Grote Keuzel
Laatste modellen!
Alle artikelen zijn van 1e kwaliteit.

3603

Opwekkertjes.

De kiwi-kiwi.

Professor (doezend): De kiwi-kiwi is een merkwaardige Australische vogel. Hij bezit zeer dikke, zeer korte pootten, nestelt in gaten in den grond, blijft dagenlang onbeweeglijk en gaat met reuzenschreden zijn uitroeping tegenmoet.

De praktische jongen.

— Jantje, wat heb je met de 10 centen gedaan, die ik je gegeven heb, dat je je drankje zoudt innemen?

— Voor 5 centen heb ik chocola gekocht, en de andere vijf heb ik aan Pietje gegeven, dat hij het drankje voor me zou innemen.

Advertentiën.

A. J. Haverbult

Tandarts,

BODJONG 49, Semarang.

Spreekuren 8—12 uur, 4½—5½ uur

ZONDAGS 8—12 uur.

Telefoon 126. 900

Magalang.

N. V. HOTEL LOZE,

gelegen aan de Aloon-Al van en Centrum nabij het Kampement.

Wagens naar Borobodoer in 1½ uur tijds.

Beleefd aanbevolen:
De beheerder
Th. J. A. LOZE.

3640

Reparatie-Atelier „Semarang“

Karang-Bidara

t/o Eerste School.

Telefoon No. 677.

Reparatie Stoommachines, Kopergieterij en -Draaierij.

Aanmaken van alle smeedwerken voor Huizenbouw, Hekken, Grafhekken en Ledikanten, volgens tekening, Pijpleidingen en watertanken.

Wagenmakerij - Hoefsmederij.

Beleefd aanbevolen,

A. P. BERKHUIJSEN,

4419

Oud 1e Mach: K. P. M. en Opz: Machinesteller, Marinewerf.

Cement-tegelfabriek „Pontjel“

H. F. FEICHTER,

SEMARANG.

Fabriek van Cement-tegels in alle dessins; Portland cement-betonbuizen in alle afmetingen; uitvoering van allerlei werk in gewapend beton.

Handel in Portland Cement.

Leest de advertentie der Javasche Gas Maatschappij van Vrijdag-avond.

Zoo juist ontvingen wij wederom eene prachtige collectie KRALEN FRANJES en ZIJDE LAMPEKAPPEN; in diverse prijzen.

Regenjasen.

f 50.-

Heeren-
modeartikelen.

Zes witte costuums.

M. VAN RIXTEL,

Semarang telefoon No. 666.

3245

Delftsche Slaolie.

Eenige Importeurs:
GEO WEHRY & Co.

Verkrijgbaar bij elk langaan.

Te Semarang bij:

TAN SIAUW LIP.

I. K. GOEY.

TEEK DJOE SENG & Co.

LIE IK BIE & Co.

H. M. ANG THAY SAN.

TAN IE GIAM.

3960

De Nederlandsch-Indische Handelsbank

Verstrekt gelden tegen onderpand van producten, effecten en waardepapieren.

Belast zich met de uitvoering van alle mogelijke Bankzaken.

Safe-Deposit-Inrichting.

Gelegenheid tot het huren van afzonderlijke loketten van verschillende grootte, veilige bewaring van effecten, preciosa's, enz., in de brand- en inbraak-vrije kluis.

Rijtuigfabriek en Eur. hoefsmederij CLARENBACH

Djomblang.

Repareert wagens, dogcars en grobaks. Goed werk gegarandeerd. 4789

Vuurvaste Steenen „Calco“.

Door diverse suikerfabrieken gebruikt en uitstekend beoordeeld.

Importeurs:

Internationale Crediet- & Handelsvereniging Rotterdam.

2209a

Fabriek Gembong

Soerabaia — Semarang — Probolinggo.

Gembong-tras. De gunstig bekende Gembong tras, steeds in iedere hoeveelheid verkrijgbaar.

Fabricatie kalk. Verpakking in plaatijzeren vaten of blikken.

Metselkalk. Marmerkalk en hydraulische kalk, waardoor gebruik „rood cement“ overbodig.

Portland Cement. Heidelberg, geregelde aanvoer.

Betonbuizen. Met platten voet en kraag, van 15 c. m. tot 1 Meter diameter.

Cementtegels. in verschillende soorten.

Marmer-mozaïk tegels. idem

Métal déployé en lattis, in verschillende nummers.

Vuurvaste steenen

Vuurvaste cement

Betonbalken tot 12 Meter lengte.

Betonholbalken, betonstoepen enz.

Cementpannen

Steenlag in alle grootte, machinaal gebroken.

Bazen voor ondergrondse kabels, diam: 10 c/m.

Adres voor brieven en telegrammen:

FABRIEK GEMBONG.

3715

Nederlandsch-Indische-Gas-Maatschappij.

Gasfabrieken te Batavia, Semarang, Soerabaja, Buitenzorg.

Gasgloeilichtkousjes DEGEA.

Gewoon model C. per stuk f 0,25, per dozijn f 2,50

VAN AF f 350.— f 500, f 600, f 750, f 800, f 1000.— f 1250 f 1500

f 2000.— AL ONZE BRILLANTEN ZIJN SPIERWIT, LOUPZUIVER EN

GEARANDEERD ZONDER FOUTEN.

Prijzen voor andere soorten en fabrikaten op aanvraag.

Gasgloeilicht Jenaerglazen.

Per stuk f 0,20, per dozijn f 2.—

Mica lampenglazen „ „ „ 0,40, „ „ „ 4.—

Bezorgloon voor alle hoeveelheden f 0,10 per bezorging.

4013

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP Fabriek van Stoom- en andere Werktuigen H. K. JONKER & ZOON, AMSTERDAM.

Vervaardigen:

Stoomketels, Stoommachines, Installaties voor Rubber- en Kapokbereiding, Tanks, Constructiewerk, enz. enz.

Vertegenwoordiger voor Nederlandsch Indië:

J. W. C. SMITT, Werktuigkundige te Soerabaja.

3519

Laat U niet misleiden!

Alléén dan

Rademaker's
HOPJES

als dit merk in GEEL en ZWART op den buitenomslag van elk busje en van elk hopje staat.

Importeurs:

SCHNITZLER & Co.

4680

Lossing- en Expeditie Kantoor „Semarang Haven“.

Belasten zich met het LOSSEN-OPSLAAN en EXPEDIEEREN franco wagon spoor en tram van groote partijen ijzerwerken - machinerijen voor suikerfabrieken - mest - cement - steenkolen.

ONTVANGEN-OPSLAAN en AFSCHEPEN van producten.

INKLAREN en DOORZENDEN van importgoederen.

Billijke conditiën - prompte bediening.

Bij groote partijen speciale tarieven.

Telegram-adres:

„SNEEUWJAGT“

Semarang.

Telefoon No. 131.

3748

Als laatste nouveauté

ontvingen we uit Europa: ronde, gouden aanhangers in verschillend genre, compleet met

fijne, schakel halsketting, geheel 14 kr. goud

f 42,50

Deze zelfde plaquets in fijn doublé, met dito halsketting, gegarandeerd goedslijvend f 5,—

Nieuwste soort 14 kr. gouden halskettingen, in verschillende grootten f 8,— f 10, f 12,50 f 15, f 17,50, f 20, f 25.

ZILVEREN HALSKETTINGEN f 1,50
NIELLE HORLOGE STRIKJES HOOGST MODERN f 5,—
EMAILLE IN DIVERSE KLEUREN f 2,50
ALLERAARDIGSTE ARMBANDEN VAN ZILVER f 5,—
DITO DITO VAN ZILVER VERGULD f 6,—

EEN ZEER UITGEBREIDE COLLECTIE BRILLANTEN LEONTINES,
VAN AF f 350.— f 500, f 600, f 750, f 800, f 1000.— f 1250 f 1500
f 2000.— AL ONZE BRILLANTEN ZIJN SPIERWIT, LOUPZUIVER EN
GEARANDEERD ZONDER FOUTEN.

Swan VULPENHOUDER MET 14 KR. GOUDEN PEN.
EUROPEESCHE PRIJS f 6,30
DEZE IDEEAALPENNEN LEKKEN NOOIT, VLOEIEN ALTIJD REGELMATIG EN ZIJN VOOR IEDERE HAND GESCHIKT.

LOTEN voor de a. s. St. Nicolaasloterij à f 2,50, 1e prijs: groote staande klok, waarde f 150.—

JACQUES WOLF, Juwelier, Semarang.

1710

't Bijzondere

van ons tafelwater is niet alleen, dat het veel koolzuur bevat, maar vooral, dat het dit gas

vasthoudt.

Het gevolg hiervan is, dat bij het openen der flesch noch een deel van den inhoud

verloren

gaat, noch een knal wordt gehoord.

De meening, dat de hoedanigheid van tafelwater evenredig is aan de sterkte van den knal en de hoeveelheid water die bij het openen gestort wordt, is beslist een

dwaling.

Schenkt men Hygeiawater in een glas, dan ontwijkt het koolzuur eerst in elkaar snel volgende gasbelletjes, maar na enkele seconden parelt het met de regelmaat van een

uurwerk.

Hoe lang het parelen duurt, hangt af van verschillende omstandigheden, vooral van de temperatuur bij het uitschenken.

Neemt men die omstandigheden zoo ongunstig mogelijk, dan duurt het toch nog op z'n kortst een uur!

't Is dus wel

edel

tafelwater, het Hygeiawater!

Detailprijs voor Samarang: 6 tafelwater-vullingen f 0.70, 6 limonade-vullingen f 0.85.